

#3
April 2021
Pris 90 kr

Tidningen Balans

PLUS
FÖRDJUPNINGS-
BILAGA

FOKUS

Framtidens
arbetsliv

MIN KARRIÄR

"Vi behöver ta
mer plats"

Snart i mål med **STANDARDEN**

Harald Jagner om kommunal redovisningsrevision

DEBATT: PROFESSIONELLA BEDÖMNINGEN I SKYMUNDAN

Vad vi menar med ”Redovisningsbyråns bästa vän”

Vår mission här på Björn Lundén är att på alla sätt vara redovisningsbyråns bästa vän. Det är så klart lätt att säga, men vad gör vi i praktiken för att uppfylla denna mission?

3 Vi automatiserar mycket, men inte kundmötet där du möter riktiga människor med en genuin vilja att hjälpa på alla sätt. När du kontaktar oss i ett support- eller annat ärende möter du alltid en människa med viljan och ambitionen att hjälpa dig på bästa sätt. Sedan satsar vi så klart även på andra typer av användarstöd – som forum, manualer och filmer – men den personliga hjälpen kompromissar vi inte med.

3 Våra byråkunder äger sina kunders data, och byråns kunder är just byråns kunder. För oss är det självklart att byrån äger sina kunders uppgifter och data. Alltså gör byrån affärer med sina klienter och har ensamrätt till detta i förhållande till oss som programleverantör.

3 Vi stödjer byråns val av affärsmodell – för att det verkligen ska vara möjligt för byrån att använda fasta priser till kunderna har vi fasta priser till byrån. Till skillnad från vissa av våra kollegor i programvarubranschen gör vi allt vi kan för att stödja möjligheten för din byrå att använda fasta priser. Detta gör vi genom att våra tjänster till din byrå i så stor utsträckning som möjligt har fasta priser. Ett fast månadspris så att du vet månadskostnaden exakt och därmed exakt kan beräkna vilket fastpris byrån kan erbjuda sina kunder. Oavsett om det gäller t ex hantering och tolkning av fakturor och kvitton eller om det gäller rådgivarverktyg med AI-stöd.

3 Vi vill gärna bidra till att bygga redovisningsbyråns varumärke. Om byrån vill ha sin branding/profil ut mot kund så erbjuder vi s k white label till rimliga villkor för flertalet av våra lösningar.

3 Vi binder ihop kunskaper och system så att redovisningsbyråerna direkt i systemet ska få tillgång till de svar och de underlag som behövs för en högkvalitativ rådgivning. Du får unikt rådgivningsstöd genom analysverktyg och artificiell intelligens (AI) som integrerats i våra system.

Ulf Bokelund Svensson, vd på Björn Lundén.

3 Vi prioriterar våra redovisningsbyråkunders önskemål i vår programutveckling. Våra utvecklare finns nära användarna för att få bra återkoppling och för att kunna utveckla nya samt förbättra funktioner utifrån redovisningsbyråernas upplevelse och önskemål.

3 Vi är snabbt på bollen och anpassar våra program när det kommer nya lagar och nya tekniska krav eller möjligheter. Vi är alltid uppdaterade och är därför alltid snabbt ute med nya funktioner och lösningar i programmen så byrån kan tillämpa nyheterna utan problem.

3 Vi fokuserar inte bara på att företagarna ska få smidiga lösningar genom appar, webbtjänster osv utan lägger ännu mer resurser på nästa steg. Nämligen när redovisningsbyrån genom sina program och verktyg ska samarbeta och kommunicera med företagaren. Vi satsar hårt på att göra användandet effektivt, överskådligt och effektivt hos redovisningsbyrån när företagaren fullgjort sin del, t ex genom att attestera kvitton och fakturor eller rapportera in löneunderlag. Redovisningsbyråns processer står i fokus för oss när vi utvecklar våra tjänster.

3 Vi tror på en stark framtid för redovisningsbyråerna. Vi ser redovisningsbyrån som den kompetens företagen behöver för att driva verksamheten effektivt och lönsamt och som företagens kvalitetssäkrare av alla uppgifter som ska lämnas till myndigheterna.

Läs mer på bjornlunden.se/byrånsbästavän

BJÖRN LUNDÉN.

– redovisningsbyråns bästa vän

LEDARE
CHARLOTTA MARTÉNG

FOTO: LIESELOTTE VAN DER MEIJUS

Vår tids revolution

Den som slår upp ordet revolution i SAOL, Svenska akademins ordlista, får utöver förklaringen politisk omvälvning även stor samhällelig förändring. Och det är väl precis vad som kan sägas pågå just nu. Inte minst när det gäller synen på vår framtida arbetsplats. Sedan coronapandemin slog till för drygt ett år sedan har jag kanske varit inne på FAR:s kontor ett tiotal gånger. Och då har det varit mer eller mindre tomt på kollegor.

Balans frilansskribent Raket Lennartsson fick i uppdrag att ta reda på hur framtidens arbetsplats kommer att se ut. Resultatet är spännande! Som exempel kan nämnas att Grant Thornton till och med strukit ordet kontor ur sin vokabulär. Vilket ord som används i stället? Mötesplats!

ETT FÖRETAG SOM VAR TIDIGT ute med den synen på arbetsplatsen var Google, vars kontor varit kända för att verkligen inte se ut som traditionella kontor och där personalen sedan flera år haft möjlighet att arbeta hemifrån. Under senaste året när hemarbete blivit norm har bland andra Spotify gått och ut och lanserat sin nya jobbmix "work from anywhere". Men vad gör då det här med oss anställda? En sak som är tydlig är att det ställer nya krav på ledarskapet och även på arbetsmiljöansvaret. Mycket har hänt sedan Distansarbetsutredningen kom 1998 konstaterar forskaren Peter Arnfalk.

Helt klart kan vi konstatera att en spännande tid med fortsatta förändringar ligger framför oss! Och som Spotifys HR-chef Katarina Berg säger i en intervju i tidningen Chef: "Vad du gör syns ju oavsett var du sitter".

CHARLOTTA MARTÉNG, chefredaktör för Balans.
Hör gärna av dig till mig på charlotta.marteng@far.se

in FÖLJ OSS PÅ LINKEDIN

Innehåll

NUMMER 3 2021

34

7 Tre fikafrågor

Helena Arvidsson Älgne är första kvinnan på posten som styrelseordförande i KMPG Sverige.

8 Aktuellt

Ny infrastruktur för betalningar. Succé för FAR:s framtidstest. Rekordstort intresse för revisors-examen. Visselblåsardirektivet påverkar branschen.

14 Porträtt

Harald Jagner leder arbetet med att ta fram en standard för kommunal revision.

21 Min karriär

Auktoriserade redovisningskonsulten Marika Löthwall tycker att man måste våga chansen och få göra misstag.

22 Fokus: Framtidens arbetsliv

Digitaliseringen gör arbetslivet platsberoende och kontoret förvandlas till en mötesplats.

27 Vår byrå

Efter 18 år som kollegor tog de klivet och startade egna byrån EC Revision.

32 Debatt

Revisorernas professionella bedömning riskerar att komma i skymundan.

34 Expertfrågan

Revisorns granskning av stödåtgärder.

38 Krönika: Pernilla Lundqvist och Claes Janzon

Mer företagsspecifika uppgifter efterfrågas.

Som det borde vara

Visma Smarta Byrån är vårt nya byråpaket med något för alla smaker och du plockar själv ihop programmen du behöver. Samtidigt som du enkelt kan lägga till nya lösningar. Med Visma Smarta Byrån kan du sköta alla dina uppdrag från ett ställe – och betalar bara för det du använder.

Med vår unika prismodell betalar du månadsvis i efterskott utan bindningstid. Så att redovisning alltid är som den borde vara. Upptäck nya Visma på vismaspcs.se/redovisningsbyra

FRÅN 249 KR/MÅN OCH KONSULT

Årets viktigaste handböcker för dig som arbetar med redovisning

beställ båda böckerna på
nj.se/svensk-redovisning

**BOKFÖRINGSBROTT OCH
BOKFÖRINGSLAGEN, 5u**
Henric Fagher, Anna Göransson

ISBN: 978-913911621-9

**SKATT OCH
SKATTEBROTT, 3u**
Rolf Holmquist

ISBN: 978-913902324-1

**NORSTEDTS
JURIDIK** | KARNOV
GROUP

Tidningen Balans

Address: Box 6417, 113 82 Stockholm
tidningenbalans.se

Redaktion

E-post: fornamn.efternamn@far.se.

CHEFREDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE

Charlotta Marténg
08-506 112 49

Sofia Hadjipetri Glantz
08-402 75 19

Rakel Lennartsson
(frilans)
08-506 112 00

Grafisk form: Kate redaktionell design.

Layout: Mats Rimér, Trilobit kommunikation.

Omslagsbild: Katja Ragnstam.

Tryck: Forssa Print 2021, ISSN 2001-5925.

Medlem av Sveriges Tidskrifter.

TS-kontrollerad fackpressupplaga: 10 200 (2019/2020).

Annon

Mikael Wallenius, Swartling & Bergström Media AB
08-545 160 78, mikael@sb-media.se
balans@sb-media.se

Prenumeration

08-522 183 24, www.balans.prenservice.se
FAR-medlem: medlem@far.se

Balans ges ut av FAR AB. FAR är en branschorganisation inom redovisning, revision och rådgivning, och ett av Sveriges största privata utbildningsföretag. FAR har cirka 5 000 medlemmar och cirka 1 000 anslutna medlemsföretag. FAR:s medlemmar är auktoriserade revisorer, redovisningskonsulter, skatte-rådgivare, lönekonsulter och specialister samt små och stora företag inom redovisning, revision och rådgivning.

REDAKTIONEN TIPSAR

Sofia:
"Där solen aldrig går ner", DN:s Latin-amerikakorre Henrik Brandão Jönssons bok om den lusofona världen.

Rakel:
Satiren "Den moderna döden" av Carl-Henning Wijkmark från 1978 som är skrämmande aktuell i pandemitider.

Mats:
Boka bastuflotten på Rindö. Ta med något gott att dricka och några vänner i roddbåten dit och njut av bastu och bad i solnedgången.

Charlotta:
Njut av våren och försommaren! Ta alla tillfällen att vara ute när solen skiner. Ta med kaffekoppen ut på altanen eller balkongen.

3 fikafrågor

Helena Arvidsson Älgne är första kvinnan på posten som styrelseordförande för KPMG Sverige. En av utmaningarna är att inte dyka ner i detaljer – en annars given reflex som revisor.

text: **Sofia Hadjipetri Glantz**

foto: **Christian Gustavsson**

HELENA ARVIDSSON ÄLGNE

Vad:

Första kvinnan som blir ordförande för KPMG Sverige.

Ort:

Permanent bostad i Västerås, övernattningslägenhet i Stockholm och fritidshus på Öland.

Vad tar du med dig in i rollen som ordförande?

– Jag har alltid varit intresserad av vad som händer i branschen och satt mig in i omvärlds- och framtidsfrågor. Som revisor har jag också fått en väldigt god inblick i hur företagsledning och styrelser hanterar olika situationer och vad de lyckas bra med. Svårigheten blir att inte dyka ner i detaljer, som revisor har man annars den reflexen i ryggmärgen – att gå till botten med saker.

Hur ska man få nyanställda att stanna och göra karriär på byrå?

– Ungdomar söker ofta arbete som har ett viktigt syfte. Branschen har ett syfte i samhället, i näringslivet och på kapitalmarknaden. Det blir allt tydligare att vi är en viktig kugge i maskineriet, vilket kan leda till att branschen blir mer attraktiv. Vi kan fortsatt leverera våra tjänster även under en pandemi. Exempel på hur vår roll blir tydlig och efterfrågad är alla granskningar av börsbolag som klarats av i tid och de granskningar som genomförts i samband med stödåtgärder.

Du har nämnt digitaliseringen som en fördel ur jämställdhets-synpunkt. Andra har fört fram distansarbete som en potentiell fälla.

– Man ska vara öppen med att det inte bara finns fördelar med ett digitalt arbetssätt. Här måste vi tänka nytt, både som chef och arbetskamrat. Man har pekat på att männen är mer på kontoret och får mer face time med chefen. Varför är det så? Det kanske beror på omvärldens syn på hur kvinnor och män ska bete sig. Det skulle kunna vara lika självklart att en kvinna åker in till kontoret och mannen är hemma.

För företag som skickar filer där alla löner eller betalningar ligger blir en konkret förändring att de måste byta filformat.

Ny infrastruktur för betalningar

En helt ny betalningsinfrastruktur som ersätter Bankgirot är på väg att ta form.

BANK- OCH POSTGIRONUMMER är viktiga identiteter för många organisationer och företag. Dessa kommer att finnas kvar. Men den bakomliggande tekniken för girobetalningar håller på att ersättas av en ny infrastruktur som lever upp till dagens krav.

– Det handlar dels om nya lagkrav, dels om den tekniska utvecklingen, säger Lars-Åke Edenfeldt, Business Change Manager på Svenska transformationsprogrammet.

Projektet drivs av de svenska bankerna och bankföreningen genom det så kallade transfor-

mationsprogrammet. Dessutom ingår det i ett större nordiskt samarbete.

Den nya infrastrukturen kommer att tas i bruk stegvis. Våren 2022 lanseras den för kontoöverföringar, vilket berör lönekonsulter. Under hösten samma år går turen till så kallade aliasbetalningar (bank- eller plusgiro). Sist på tåget blir autogiro.

– För alla som hanterar löner kommer en konkret skillnad att bli möjligheten att koppla mer text till betalningen. I dag rymts tolv tecken, i framtiden kommer det att rymmas tio gånger så mycket text, säger Lars-Åke Edenfeldt.

Rakel Lennartsson

FOTNOT: En längre artikel om betalningsinfrastrukturen finns på tidningenbalans.se.

”Jag insåg att ingen erbjöd molnbaserad periodavstämning: ”Herregud ingen gör periodavstämning, ingen gör det molnbaserat”. Det var som att åka till Polen 1990 och köpa mark. Det var öppet mål.”

Carl Magnus Falk, auktoriserad revisor och grundare av Agoy, där Fortnox gått in och blivit ny storägare.

Accountancy Europe fokuserar på webinarier

Branschens europeiska paraplyorganisation Accountancy Europe (AE) med huvudkontor i Bryssel anordnar ett gäng webinarier under våren och tidiga sommaren. Även ett event i september annonseras ut på AE:s webb. Teman är bland annat revision och hållbarhet, digitalisering och SME:s, samt hållbarhetsrapportering i den offentliga sektorn.

Skattefilmer i stället för träffar

Skatteverkets årliga skatteträffar kommer i ny skepnad i år. I stället för fysiska träffar bjuds det på filmer med olika teman, meddelar Skatteverket på webben. Skatteträffarna vänder sig i vanliga fall till personer som arbetar med revision, redovisning och bokföring. Genom filmerna hoppas Skatteverket nu att informationen kan komma fler till gagn – oavsett ort.

Studenter rankar EY på topp tio

När ekonomistudenterna i Universums senaste karriärundersökning får välja drömarbetsgivare, då hamnar EY på en sjunde placering. Det är en ökning med två placeringar från förra årets nionde plats och det enda revisions- och rådgivningsföretaget som hamnar på topp tio.

– Vi är mycket stolta över att vara ekonomernas förstaval, säger EY:s VD Anna Svanberg i ett pressmeddelande.

Även juridik- och civilingenjörstudenter rankar EY som bäst i branschen, samtidigt som IT-studenterna placerar EY på plats 52, en ökning med 21 placeringar jämfört med föregående år.

Lyssna på
REKO-podden
på far.se

Succé för FAR:s framtidstest

Efter bara en månad har flertalet byråer gjort FAR:s framtidstest och nominerat sig till Årets framtidsbyrå 2021. "Pandemin har hjälpt många att göra en snabbare förändringsresa", säger Camilla Carlsson på FAR.

I MITTEN AV mars blev det möjligt för små- och medelstora byråer ute i landet att göra FAR:s framtidstest och vid toppoäng nominera sig till priset Årets framtidsbyrå 2021. Och många har tagit chansen.

– Ett gäng byråer utspridda i Sverige och i olika storlekar har svarat på frågorna och kvalificerat sig som nominerade till utmärkelsen. Det är jätteroligt! Nu hoppas vi på att ännu fler byråer tar chansen, säger Camilla Carlsson, ansvarig för FAR:s framtidstest och Årets framtidsbyrå, på FAR.

PRECIS SOM FÖRRA året har juryn valt att lägga krutet på hur byråerna arbetar med hållbar-

hetsfrågor. Men i framtidstestet har det denna gång även kommit med ett par nya frågor, som fokuserar på yrkesroller och kompetenser.

– **PANDEMIN HAR** hjälpt många att göra en snabbare förändringsresa. Byråerna har helt enkelt varit tvungna att digitalisera och automatisera sina processer. Sen är det ju alltid roligt med ett pris, säger Camilla Carlsson om det höga trycket på framtidstestet.

Sista datumet att göra FAR:s framtidstest och nominera den egna byrån är 23 augusti 2021. Priset delas ut senare under hösten. ●

Sofia Hadjipetri Glantz

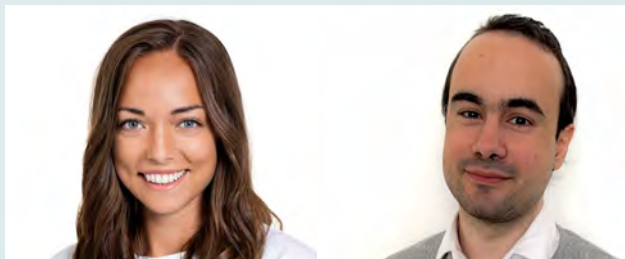

FOTO: VOLVOCARS/PRIVAT

Prisade för sin masteruppsats kring visselblåarsystem.

HALLÅ DÄR EMILIA MILOJKOVIC OCH BALSA MEDOJEVIC

Som för slutsatserna i sin masteruppsats om visselblåarsystem tilldelats Svenska Revisionsakademins uppsatsstipendium till Jan-Erik Gröjers minne för bästa uppsats framlagd under 2020. **Det är ett högaktuellt ämne i och med EU:s nya visselblåarsdirektiv?**

– Som så ofta med direktiv så saknades vidare vägledning och riktlinjer vilket kan leda till visselblåarsystem som bara finns där för sakens skull och är helt kontraproduktivt mot direktivets egentliga syfte. Vi såg därför ett tydligt behov av ytterligare riktlinjer kring vad ett visselblåarsystem bör innehålla för en lyckad implementering sett från den anställdas perspektiv, säger Emilia Milojkovic.

Var det något som förvånade er?

– Trots att majoriteten av visselblåsarrapporter aldrig når en extern mottagare så blev vi överraskade över att de flesta intervjupersoner tolkade visselblåsning som något man endast gör externt. Det är därför viktigt för organisationer att jobba med olika tillvägagångssätt för att utbilda anställda kring syftet med interna visselblåarsystem, svarar Balsa Medojevic.

Sofia Hadjipetri Glantz

KRÖNIKA
HANS PETER LARSSON

Förmågan att tillämpa rätt

Den här krönikan handlar inte direkt om skatt. Mer om rättssäkerhet. Skatt styrs i många fall av redovisning. Ett komplicerat förhållande. Redovisning är ett område inom juridiken som är nära förknippat med så kallad ramlagstiftning. Med det avses att lagstiftaren i stället för att själv formulera och införa detaljerade lagregler överläter till en myndighet eller i vissa fall en organisation att komma med utfyllande regler i form av rekommendationer eller anvisningar. Numera används ofta hemsidor.

TILLVÄXTVERKET ÄR ETT aktuellt exempel. FAR är ett exempel på en organisation som givits förtroende att utfärda rekommendationer, med mera. Men så är också revisionen lagreglerad och en inspekterande myndighet finns. Det anses vara lagstiftarens "garanti" mot reglering i eget intresse. Man kan diskutera hur tidsenlig och demokratisk denna ordning är, men oavsett så bygger den på hög integritet och förmågan att tillämpa rätt. Det ger rättssäkerhet i det aktuella fallet.

ETT ANNAT OMRÅDE med stort inslag av ramlagstiftning är arbetsrätten. Här fungerar de stora kollektivavtalen i praktiken som lagar. Den så kallade Las-debatt som nu förs illustrerar väl. Parterna i avtalen är närmast enväldiga uttolkare av dessa "lagar". Även de har givits ett förtroende, annars hotar lagstiftning. Bland jurister anses arbetsrätten "speciell". Individerna gör sig icke besvär.

Allt detta väcker frågor om rättssäkerhet. Det är där integriteten och förmågan att tillämpa rätt kommer in. Att se och följa med sin tid. Annars raseras snabbt förtroende och tillit, och med den rättssäkerheten. Så påverkas även skatt. I den avspeglas tilliten i samhället. ●

HANS PETER LARSSON är skatteansvarig på FAR och Auktoriserad Skatterådgivare FAR.

SNART ETT KONKRET FÖRSLAG TILL STANDARD FÖR REVISION AV MINDRE VERKSAMHETER?

FÖR ETT ÅR SEDAN LANSERADES FAR:s Expertnätverk – den nya modellen för ”FAR-aktiva”. I mitten av mars samlades vi (digitalt) för att gå igenom vilka frågor som står högst upp på agendan i de olika grupperna.

Listan ger en snabb överblick av bredden i vårt engagemang. Allt från etik- och hållbarhetsfrågor till revision av företag med mindre komplex verksamhet (LCE) och hur vi kan öka värdet av auktorisationen.

En riktig nagelbitare är Audit of Less Complex Entities (LCE). Många FAR-medlemmar har länge efterfrågat en förenklad standard för revision av mindre verksamheter och i juni får vi veta mer då den internationella standardsättaren IAASB förväntas besluta om att skicka ut ett förslag till sådan standard på remiss. Det är Strategigrupp Revision som arbetar med frågan, men hela FAR följer processen med stort intresse. Det här är ju en fråga med stor betydelse för branschen och det ska verkligen bli spännande att se vilket spår IAASB väljer.

Kommunal räkenskapsrevision är en annan viktig fråga. FAR, Skyrev och SKR arbetar gemensamt med att ta fram en standard och det finns ett utkast som nu är ute på intern remiss.

Hållbarhet hör till mina hjärtefrågor och därför följer jag EU:s taxonomiförordning med särskilt stort intresse. Hur påverkas bolagen och hur möter vår bransch denna förändring? Specialistgrupp Hållbarhet jobbar intensivt med taxonomiförordningen, men även andra grupper är involverade i frågan.

En fråga av en lite annan karaktär handlar om den fortsatta dialogen med Srf konsulternas förbund. Den frågan har Strategigrupp Redovisnings- och lönekonsulter högt upp på agendan.

Det här är bara några av alla viktiga frågor. På far.se hittar du en komplett lista.

Är du också intresserad av att engagera dig i Expertnätverket? Hör av dig. Vi behöver fler engagerade experter! ●

På Karins agenda:

- Möte med Expertnätverket
- Näringspolitiskt forum
- Möte med Nordiska Revisorsförbundet, NRF
- Seminarium med Kollegiet för svensk bolagsstyrning

KARIN APELMAN är generalsekreterare och VD i FAR.

Rekordstort intresse för revisorsexamen

116 personer har ansökt om att skriva revisorsprovet 20–21 maj. Det är det högsta antalet som visat intresse för vårprovet på åtta år.

Revisorsinspektionen (RI) noterar glädjesiffror inför vårens examensprov för revisorer. I skrivande stund har 116 personer ansökt om att få avlägga examen 20–21 maj, meddelar RI på sin webbplats.

Det är den högsta siffran för ett revisorprov på våren sedan 2013, då två prov blev ett. I vanliga fall brukar 60–70 personer skriva vårprovet. Fram till nu var rekordet 102 personer för motsvarande prov och period på året, vilket legat still sedan 2016.

Examen kommer att genomföras på sex olika orter i Sverige,

med stort avstånd mellan borden. Dessa orter är Malmö, Jönköping, Göteborg, Örebro, Stockholm och Uppsala. Tentander har blivit uppdelade efter postnummer i hemadressen, skriver RI.

Balans har tidigare kunnat berätta om turerna för höstens revisorsprov, som ställdes in i november, för att sedan genomföras på nio orter i januari. Något som kunde komma till stånd efter en gemensam lösning mellan RI, Examensrådet, FAR och de största revisionsbyråerna. ●

Sofia Hadjipetri Glantz

3 tips – tänk på det här inför kvalitetskontroll lön

Yvonne Jansson är ansvarig för kvalitetskontroll av auktoriserade

redovisnings- och lönekonsulter på FAR. Hon menar att alla parter gagnas av det utförs kvalitetskontroller. Ska du kvalitetskontrolleras

i höst? Tänk på det här:

● **Uppdragsbrevet.** Det ska vara tydligt vilka moment som företaget ska göra och vilka moment som lönekonsulten ska göra.

● **Tystnadsplikten.** Vem ska du rapportera till? Det ska framgå tydligt i uppdragsbrevet vilka funktioner som lönekonsulten får kommunicera med.

● **Kvalitetssäkringsprocessen.** Var finns det störst risk för att det blir fel och vilka åtgärder kan göras för att minska den risken?

Läs mer på tidningenbalans.se

Mest läst på
tidningenbalans.se

1 9 frågor och svar om moms i lantbruket.

Skattejuristen Fredric Rosén svarar på de vanligaste frågorna.

2 Lönestatistik för revisionsbranschen 2020.

Här är Akavias lönestatistik.

3 Om Agoy-affären: ”Rottigt, efterlängtat och väntat”.

Balans har samlat röster om affären.

4 Experten reder ut: Immateriala tillgångar.

Marcus Johansson svarar på några av de vanligaste frågorna.

5 Uppskjuten skatt – hur svårt ska det vara?

Branschkrönika av Hamish Mabon.

Prenumerera på vårt
nyhetsbrev på
tidningenbalans.se

FOTO: GETTY IMAGES

Regeringen skriver i lagrådsremissen att revisorers tystnadsplikt inte är kvalificerad, vilket innebär att revisorer i vissa fall kan bryta mot sin tystnadsplikt, utan att straffas för detta.

Visselblåsardirektivet påverkar branschen

EU:s visselblåsardirektiv ska bli svensk lag i december i år. Branschen arbetar för högtryck med att hjälpa företagen. Men vad gäller?

DEN NYA LAGEN innebär ett förstärkt skydd för personer som larmar om missförhållanden på sin arbetsplats, ersätter dagens visselblåsarlag och kommer att gälla för både privat och offentlig sektor. Företag och organisationer med minst 50 anställda blir skyldiga att införa interna rapporteringskanaler som underlättar för arbetstagare att slå larm anonymt.

– Många organisationer är i dag omedvetna om den här nya lagen. Vi ser att det finns en risk att det blir som jag tror många företag upplevde GDPR, att allt skjuts upp till sista sekund, säger Elin Siljendal, rådgivare inom riskhantering på KPMG.

I DECEMBER i år träder lagen i kraft. Organisationer med färre än 50 anställda har dispens till 2023. De mindre organisationerna har även lindrigare regler, men samtliga kommer att påverkas av att visselblåsarskyddet utvidgas till fler grupper av personer: exempelvis arbetssökande, egenföretagare, styrelseledamöter och aktieägare.

– Många som i dag har en intern kanal för vis-selblåsning på sitt intranät kommer att behöva lägga ut den externt och här finns det en hel del

saker organisationerna behöver planera för i samband med det, säger Elin Siljendal.

HON MENAR ATT branschen behöver arbeta på dubbla fronter: Dels med att hjälpa kunderna, dels påverkas många byråer själva av den nya lagen. De som är fler än 50 har anledning att skynda på.

FAR välkomnar den nya lagen men påpekade i sitt remissvar i höstas att det är otydligt vad som gäller för revisorer och huruvida revisorns lagstadgade tystnadsplikt riskerar att urholkas. Regeringen svarar i lagrådsremissen att revisorers tystnadsplikt inte är kvalificerad, vilket innebär att revisorer i vissa fall kan bryta mot sin tystnadsplikt, utan att straffas för detta.

”Revisorers tystnadsplikt inskränker inte rätten enligt tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter, dvs. tystnadsplikten är inte kvalificerad. Om en revisor skulle åsidosätta sin tystnadsplikt genom att rapportera i enlighet med detta förslag, skulle revisorn således inte kunna göras ansvarig för detta åsidosättande [...]”.

ENKELT UTTRYCKT OMFATTAS revisorer av visselblåsardirektivet, både i förhållande till det företag där de är anställda och i förhållande till sina klientföretaget. Regeringen betonar att lagen är generell och när lagens objektiva kriterier uppfylls så skyddas man av lagen, även som revisor. ●

Rakel Lennartsson

På gång

5 maj

ONLINE

Lönekonsultexamen för medlemmar i FAR som vill ha titeln Auktoriserad Lönekonsult FAR. och redovisningskonsult-examen för medlemmar som vill ha titeln Auktoriserad Redovisningskonsult FAR.

20–21 maj

MALMÖ, JÖNKÖPING, GÖTEBORG, STOCKHOLM, UPPSALA, ÖREBRO

Prov för revisorsexamen.

23 augusti

ONLINE

Sista datumet att göra FAR:s framtids-test på www.far.se och nominera den egna byrån.

5 september

HELA LANDET

Sista dagen att ansöka för att göra provet för revisorsexamen i höst.

18–19 november

STOCKHOLM

Stockholm, Kistamässan
Planerat datum för prov för revisorsexamen hösten 2021.

Ladda ner appen!

Ladda ner Balans-appen. I appen hittar du senaste numret av tidningen samt tidningsarkivet och Balans Fördjupning.

BFN får extra resurser

Bokföringsnämndens (BFN) samarbete med olika myndigheter för att utveckla tjänsten för digital inlämning av årsredovisningar fortsätter, meddelar BFN på webben. Regeringen har dessutom gett Bokföringsnämnden ökade resurser i arbetet med taxonomierna, nu närmast ska nämnden jobba med uppdatering av K2-taxonomin. En PWD-version av den uppdaterade K2-taxonomin kommer att finnas tillgänglig för publik granskning perioden 17 maj – 14 juni på taxonomier.se.

PwC-ordförande väljs in i PwCIL

Peter Nyllinge, PwC Sveriges styrelseordförande och tidigare VD, väljs in i PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL) 1 juli 2021.

Styrelsen i PwCIL består av 18 partners som utses för en fyraårig mandatperiod genom omröstning bland PwC-nätverkets cirka elva tusen partners. I den nya styrelsen där Peter Nyllinge ingår sitter partners från tolv länder. Uppgiften för PwCIL är att utöva bolagsstyrning för PwC-nätverket med fokus på en gemensam ansats för risk, kvalitet, varumärke och strategi.

Skattechef på Deloitte får utmärkelse

Frida Haglund, skattechef på Deloitte, får utmärkelsen Årets kvinnliga avtryck 2021, som röstats fram av Revisionsvärldens läsare i konkurrens med nio andra profiler i revisions- och rådgivningsbranschen. Priset delas ut för tredje året i rad.

– Revisionsbranschen är lite traditionell och jag försöker få andra kvinnor i firman att synas, säger Frida Haglund till Revisionsvärlden.

Skatteverket har tagit emot ungefär 800 rapporter.

FOTO: GETTY IMAGES

DAC6-rapporter färre än befarat

Skatteverkets förtydliganden har lett till att färre DAC6-rapporter har lämnats in. "Bättre och mer hanterligt än vad man vågade hoppas", säger Hans Peter Larsson, skatteansvarig på FAR.

Implementeringen av informationsplikt av gränsöverskridande arrangemang, så kallad DAC6, har varit en riktig följetong. Efter att i månader ha väntat på grundlig information från Skatteverket blev byråerna bönhörda i januari då myndigheten - efter löpande dialog med FAR - presenterat relevant vägledning och förtydliganden kring vilka transaktioner det skulle upplysas om.

DET HAR GETT resultat. Skatteverket hade räknat med att det skulle komma in 100 000 rapporter om året, vilket hade lett till en orimligt hög administrativ börda för skatterådgivarna. Nya siffror som sträcker sig från årsskiftet till mars i år visar däremot att myndigheten endast har tagit emot 800 rapporter.

– Skatteverket har gjort ett styvt och bra jobb

att tratta ner de här vaga reglerna som vi såg initialt, säger Hans Peter Larsson, Auktoriserad Skatterådgivare FAR och skatteansvarig på FAR.

– Det har blivit bättre och mer hanterligt än vad man vågade hoppas. Varken skatterådgivare eller företag vill lämna in rapporter i onödan och Skatteverket vill heller inte behöva överrapportera till de andra länderna, fortsätter han.

Reglerna går ut på att varje råd eller överföring till utlandet från och med årsskiftet måste stämmas av mot DAC6-reglerna för att undgå risk för att rådgivaren annars får betala en sanktionsavgift, det vill säga, i praktiken böter.

SIFFROR SOM MER kan stämma överens mer verkligheten är att 5 000, högst 10 000, gränsöverskridande arrangemang kan tänkas rapporteras in till Skatteverket i år, tror Hans Peter Larsson. Något som går i linje med övriga Norden.

– Allt måste stämmas av mot den nya lagstiftningen, så skatterådgivare och i viss mån revisorer behöver fortfarande gå igenom alla transaktioner. Men det blir färre rapporter än vad man hade befarat, säger Hans Peter Larsson. ●

Sofia Hadjipetri Glantz

Så här tycker dina
branschkollegor
om att skicka in
årsredovisningen digitalt.

"Det gick
riktigt bra!"

 Bolagsverket

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

GÖR EN LIVSVIKTIG INSATS

Bli månadsgivare på lakareutangranser.se

MEDECINS SANS FRONTIERES
LÄKARE UTAN GRÄNSER

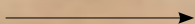

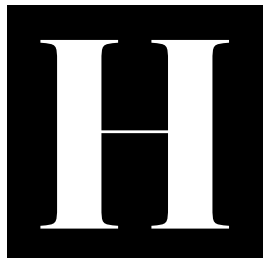
”TIDEN ÄR MOGEN FÖR EN STANDARD”

Han är ordförande för FAR:s specialistgrupp för offentlig sektor och leder arbetet med att ta fram en standard för kommunal revision. Harald Jagner förklarar varför tiden är mogen och vad olika intressenter har att vinna på en standard.

text: **Rakel Lennartsson**

foto: **Katja Ragnstam**

Harald Jagner har just firat sina 50 år på jorden. 25 av dessa har han ägnat åt revision. Det var ett "ganska givet val" att vilja arbeta åtminstone några år med revision efter studierna. Men Harald Jagner har varit trogen sitt yrke, som "bara blir roligare med

åren".

Efter att ha startat sin karriär i Stockholm är han sedan länge tillbaka i Göteborg där han växte upp, närmare bestämt i Partille. Han är delägare i Deloitte och har en bred portfölj med uppdrag för både offentlig sektor och privatägda och noterade bolag. Sedan 2017 är han ordförande i FAR:s specialistgrupp för offentlig sektor och i den kapaciteten intervjuas han av Balans.

I samarbete med SKR och Skyrev står FAR just i begrepp att presentera förslaget till en standard för kommunal revision, vad innebär det?

– Vi har arbetat fram en standard för kommunal räkenskapsrevision. Det blir den första standarden i sitt slag i Sverige. Naturligtvis har det funnits en praxis tidigare och räkenskapsrevision inom den kommunala sektorn skiljer sig egentligen inte från revision av rä-

kenskaperna i ett privat företag, men det har saknats en standard.

– För näringslivet har vi ISA, som är en internationell standard som utvecklats över tid. Nu är tiden mogen för en standard för kommunal revision som beaktar de unika förutsättningarna i sektorn.

Vad menar du med att tiden är mogen för en standard?

– Vad jag menar är att det de facto skett granskning tidigare, men att den har skett utan en tydlig standard. Effekten av att det inte finns någons standard blir relativt låg förutsebarhet när det gäller omfattningen av granskningen, liksom låg jämförbarhet. Det i sin tur skapar osäkerhet kring kvalitén på det som beställaren får tillbaka, vilket försvårar för upphandlare och andra intressenter. Därför ser vi att tiden är mogen. Det behövs en standard som stödjer förutsebarhet, jämförbarhet och kvalitet.

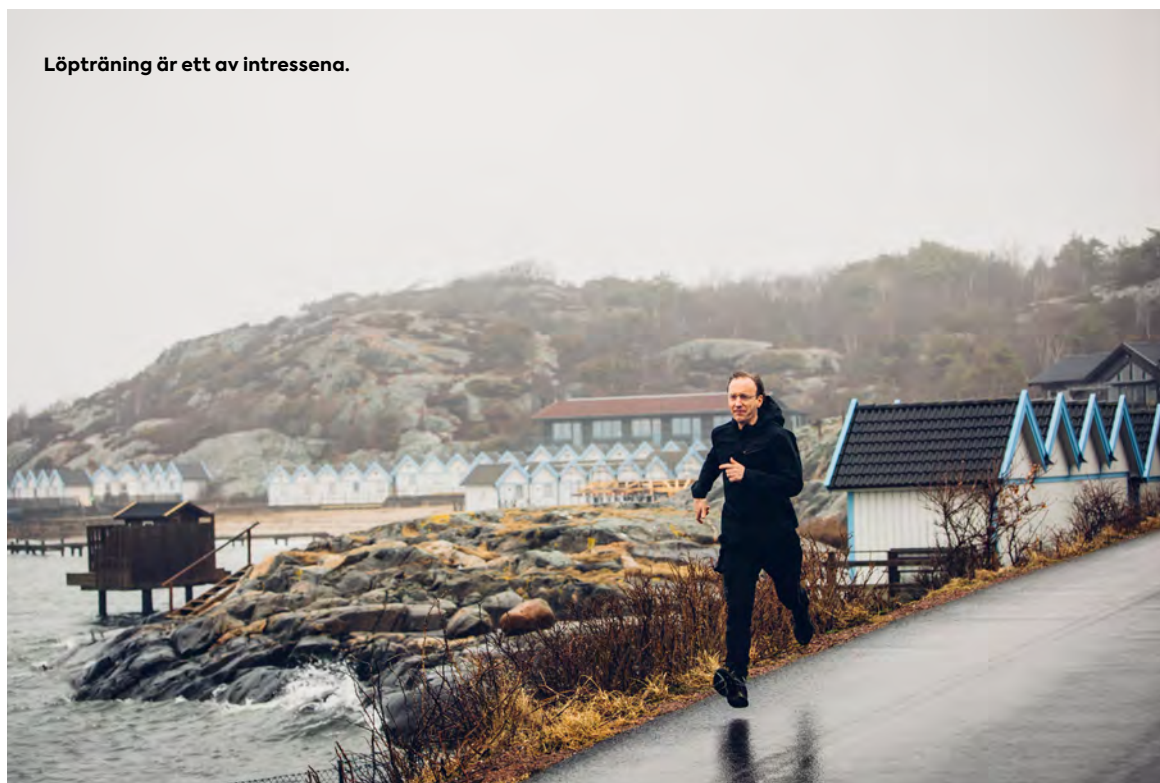
Vad är mervärdet med en standard för olika grupper?

– För de som ska upphandla revisionen är det frågan om att veta vad för tjänst de köper, vad är omfattningen, och vad bör den kosta? För yrkesrevisorerna handlar det om att kunna bedöma och veta att räkenskapsrevisionen uppfyller kraven för god revisionssed inom

2018

Då påbörjades arbetet som nu lett fram till att ett förslag till standard skickas ut på remiss.

Löpträning är ett av intressena.

Nu är tiden mogen
för en standard för
kommunal räkenskaps-
revision enligt Harald
Jagner.

För en standard är det viktigt med allmän acceptans, så förankring och involvering är viktiga byggstenar menar Harald Jagner.

”Målsättningen är en standard som har samma kvalité som ISA.”

kommunal sektor. För andra intressenter handlar det om att kunna värdera resultatet av revisionen och jämföra det med andra organisationer.

Det här låter så självklart, varför har det inte funnits en standard tidigare?

– Det har funnits fungerande arbetsmodeller. Men det behövs något nytt och ett mer samordnande system. Vi menar därför att tiden är mogen för en standard för just kommunal räkenskapsrevision

På vilket sätt skiljer sig kommunal revision från privat?

– I grund och botten är det samma sak, man vill veta att resultat- och balansräkningen är rättvisande. Men det är fler aktörer inblandade i den kommunala, såsom förtroendevalda revisorer och lite annan lagstiftning som gör att bokslutet innehåller räkningar som inte finns för privata bolag. Vid sidan av räkenskapsrevisionen är verksamhetsrevisionen en viktig del av kommunal revision, men den berörs inte av den nya standarden.

Hur är standarden för kommunal revision jämfört med ISA?

– Vår nya standard har stora likheter med det internationella ramverket ISA, men har förtydligats på de områden där den kommunala särarten behöver tydliggöras. Målsättningen är en standard som har samma kvalité som ISA, men på grund av det som skiljer mellan privat och kommunal sektor får olika delar olika tyngd i de två fallen. Exempelvis är frågan om fortsatt drift väldigt viktig när man reviderar företag, men har ingen betydelse i kommunal revision. I kommunal sektor finns det däremot andra balanskrav och krav på exempelvis investerings- och driftsredovisning.

Vem ska använda standarden?

– Som vi ser det kommer den nya standarden att användas av auktoriserade revisorer, vilket även stämmer med Revisorsinspektionens krav på att huvudansvarig revisor måste vara auktoriserad, även inom kommunal revision. Däremot görs revision i dag alltid av ett team och de som är certifierade för kommunal revision [av Skyrev, reds anm] har en viktig roll som spe-

Koncernredovisning med förvärvsregister och automatiserat kassaflöde? **✓ Ja.**

Likviditetsplanering? **✓ Javisst!**

IFRS 16-leasehantering? **✓ Givetvis.**

Egna konsulter i Stockholm, Göteborg och Malmö? **✓ Självklart!**

Över 300 koncerner som använder AARO? **✓ Ja, minst.**

Har vi välkomnat 45 nya kunder de senaste 12 månaderna? **✓ Det stämmer!**

cialister. Vi tycker att båda grupperna är viktiga och känner oss trygga med att båda har en viktig roll framgent – det finns ingenting som tyder på en nedåtgående trend för granskning.

Hur lång tid har det tagit att utveckla standarden?

– Vi började i december 2017 då vi hade en rundabordskonferens med medverkande från FAR, SKR, Skyrev, Kef, RI med flera. Diskussionerna utmynnade i ett konstaterande att en standard nog skulle behövas. Så under första halvåret 2018 sonderade vi terrängen och i juni togs beslut om en förstudie. Ett år senare fick vi en rapport från förstudien och kunde fatta beslut om att tillsätta en arbetsgrupp som skulle plocka fram standarder. Arbetsgruppen består av åtta personer från FAR, SKR och Skyrev. I september 2019 hade vi en ny rundabordskonferens och efter den har vi arbetat fram standarden för kommunal räkenskapsrevision.

HARALD JAGNER

Ålder:

50 år.

Titel:

Partner Deloitte.

Bor:

Göteborg.

Familj:

Fru Charlotta och barnen Alice och Philip.

Intressen:

Umgås med familj och vänner, löpträning, god mat och dryck.

Nu är ni redo att skicka standarden på remiss, vad vill du säga till mottagarna?

– Här kommer ett väl genomarbetat förslag. Men remissen gör vi för att få in värdefulla synpunkter. För en standard är det viktigt med allmän acceptans, så förankring och involvering är viktiga byggstenar. Dessutom behöver det vara ett ramverk som håller över tid. I det här fallet måste det vara anpassat till den kommunala särarten, så vi hoppas att remissinstanserna utvärderar vårt förslag utifrån dessa viktiga aspekter.

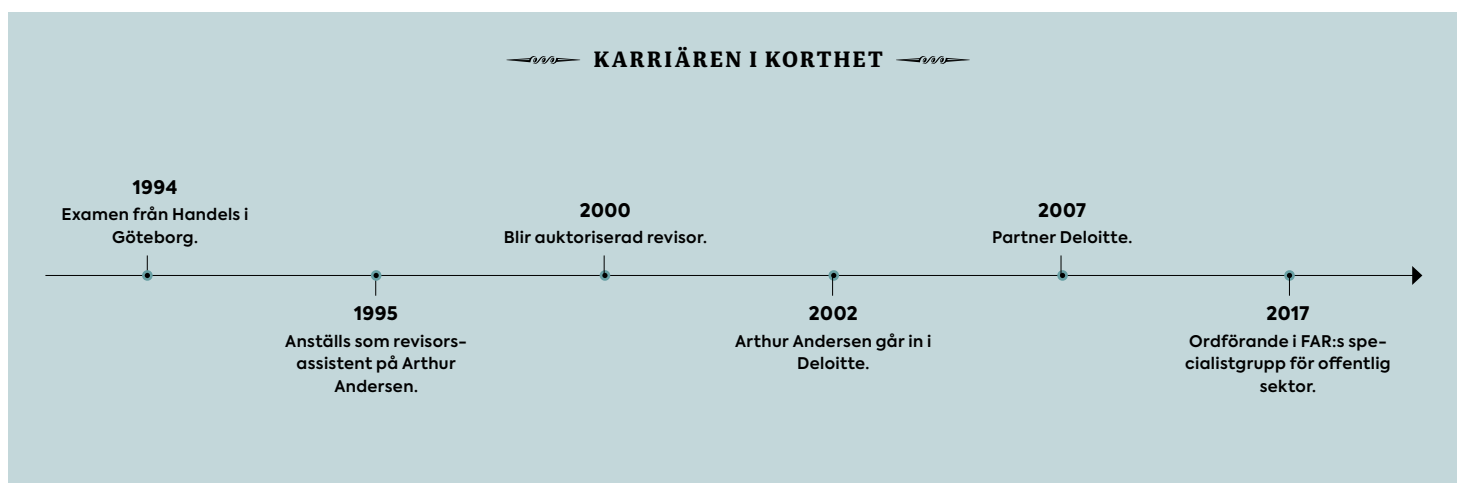
Du har lett FAR:s specialistgruppen för offentlig sektor sedan 2017, vad har det gett dig?

– Man brinner för sitt yrke och vill vara med och utveckla det och samhället i stort, så det känns ganska naturligt att engagera sig. Sedan är det väldigt spännande och roligt att få träffa folk från olika byråer och organisationer och få den bredden i sitt nätverk.

Vad betyder det mer generellt att det finns en branschorganisation?

– Det är otroligt viktigt! Standarden hade aldrig kommit fram om det inte hade funnits en branschorganisation som kunde driva arbetet. Standarden visar på vikten av att det finns en branschorganisation. 🌟

KARRIÄREN I KORTHET

www.aaro.com

AARO

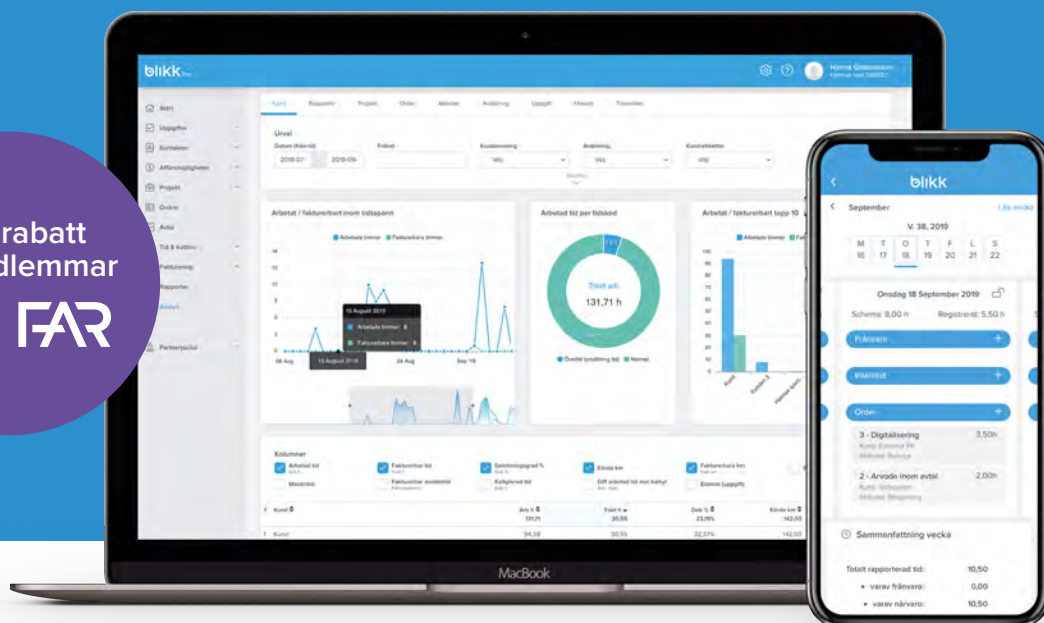
Har du tid? Vi har tid för dig.

Med Blikk får du full koll på tidredovisning, kvitton, fakturering och löneunderlag – både för dig som byrå och dina kunder.

30% rabatt
för medlemmar

I samarbete
med

FAR

Blikk Byrå

Tidrapportering för redovisningsbyråer

- ✓ Flexibel tidredovisning för fakturering och lön
- ✓ Uppdragshantering, jobba med löpande och fasta priser samt återkommande fakturering
- ✓ Effektiv resursplanering
- ✓ Förenklad hantering av kvitton och utlägg
- ✓ Avtalshantering med e-signering
- ✓ Analysverktyg och rapporter

Blikk Byrå Partnerportal (kostnadsfri)

Samarbetsverktyg för dig och dina kunder

- ✓ Minska dubbelarbete och förenkla arbetsprocesser
- ✓ Sakgranska tidrapporter, kvitton och utlägg
- ✓ Överför tids- och lönedata till lönesystemet
- ✓ Dela årshandlingar och andra viktiga dokument
- ✓ Skicka meddelanden
- ✓ Underlätta samarbetet

Integrerat med Fortnox, Björn Lundén, Visma eEkonomi och Visma Administration

✓ Fördelaktiga partnerupplägg ✓ Molnbaserat ✓ Månads- eller årsabonnemang ✓ Kostnadsfri support

TESTA GRATIS OCH BOKA DEMO

Besök www.blikk-byra.se
eller ring 0911-25 73 00

blikk Byrå

Namn: **Marika Löthwall.**
 Ålder: **52.**
 Yrke och byrå: **Redovisningschef Mazars Stockholm, t.f. Affärsområdeschef Redovisning Mazars, Auktoriserad Redovisningskonsult FAR.**
 Utbildning: **Började plugga till fastighetsmäklare på distans. Ändrade spår och började läsa ekonomi på Stockholms universitet.**
 Familj: **Sambo, dotter som bor hemma och dotter i Göteborg. Två hundar och två hästar.**
 Bor: **Enskede i Stockholm.**
 Fritid: **Tillbringar mycket tid med familjen och hästarna. Ska ta upp fotografering igen.**

”Vi behöver ta mer plats”

Från säljobb i fotobutik, genom avbrutna fastighetsmäklarstudier, till att hoppa på ekonomiprogrammet. I dag är Marika Löthwall Auktoriserad Redovisningskonsult FAR och redovisningschef på Mazars i Stockholm.

Marika Löthwall var småbarnsmamma och närmare 40 år när hon sökte sitt första jobb i revisions- och rådgivningsbranschen.

– De stora byråerna ville ha yngre medarbetare, 25-åringar. Men det ordnade sig och jag fick jobb på dåvarande Baker Tilly Stockholm, där de

framför allt behövde hjälp med redovisning, berättar Marika Löthwall.

Under tiden på byrån blev hon också auktoriserad redovisningskonsult. Efter ett par utvecklande år bytte hon arbetsplats till PwC, där digitaliseringen började bli i ropet. Det var tio år sedan.

– Vi jobbade i team och med andra affärsområden, det var inspirerande. Jag har inte ångrat en sekund att det blev redovisning för mig!

Säljet hade hon med sig från tiden då hon arbetade i fotobutik. Det var där Marika lärde sig betydelsen av kundkommunikation.

I dag ligger allt fokus på rollen

som redovisningschef på Mazars i Stockholm, en tjänst hon tackade ja till i samband med att PwC sålde sin redovisningsverksamhet.

– Jag tror att vi redovisningskonsulter är hjälpsamma och bara fixar, utan att tänka på att det handlar om rådgivning som har ett värde och som vi ska ta betalt för. Redovisningskonsulter behöver ta mer plats.

Som ledare framhåller Marika vikten av tydlighet.

– En chef behöver vara lyhörd och rättvis. Att vara tydlig på ett klokt sätt. Det är svårt i ledarskapet, och angeläget. ●

Sofia Hadjipetri Glantz

Karriärtips!

Våga chansa och våga göra misstag. Lär från kollegor.

A modern, multi-level office interior. The space features a large, open-plan layout with a prominent staircase in the background. In the foreground, there is a comfortable lounge area with a large grey sectional sofa, a round grey armchair with orange and grey cushions, and two large ottomans (one teal, one yellow) on a circular rug. To the right, there are wooden desks with laptops and office chairs. The ceiling has exposed concrete beams with track lighting. Large windows on the right side offer a view of the city. Vertical greenery is integrated into the design, with plants growing up the sides of the concrete pillars.

Från arbetsplats till mötesplats

Frivillighet och lust ersätter stämpelklocka

FOTO: GETTY IMAGES

Fokus på
framtidens
arbetsliv

Coronapandemin har tagit arbetslivet in i framtiden, på rekordtid. Digitaliseringens genomförande gör arbetslivet **PLATS- OBEROENDE** och kontoret förvandlas till en mötesplats.

text: **Rakel Lennartsson**

A

ARBETA ÄR NÅGOT vi gör och inte en plats vi är på, säger Malin Ingman Wettler, workspace development manager på Grant Thornton.

Citatet sammanfattar vad framtidens arbetsplats handlar om: Digitalisering, flexibilitet och valfrihet. Den nya tekniken gör oss de facto platsoberoende och genom pandemin har vi tagit klivet från teori till praktik.

Magnus Kuchler, Sverigechef på EY berättar om en av byråns kunder, en man i 50-årsåldern, som före pandemin aldrig hade arbetat en enda dag hemma och var motståndare till det. Nu tycker han att det är det bästa som hänt. "Jag ser mina kollegor mer, är mer effektiv, mer innovativ och mår bättre än någonsin", säger mannen som inte kunde se några skäl att återvända till kontoret – annat än för tårtan som man får när man fyller 60.

ALLA TRIVS INTE lika bra med hemarbete, det beror mycket på livssituation och förutsättningar. Men allt fler vittnar om att medarbetare generellt vill ha kvar möjligheten att arbeta på distans även efter pandemin.

– Vi ser ett önskemål från våra medarbetare att behålla flexibiliteten i stor utsträckning och arbeta hemifrån cirka två dagar i veckan, säger **Malin Ingman Wettler**.

Det stämmer med bedömningar som gjorts av bland andra ekonomer och arkitekter. Enligt dessa kommer det generaliserade hemarbetet att minska kontorsbehovet med 20–40 procent. Några omtalade flyttar i revisionsbranschen går ännu längre.

När Grant Thornton i början av nästa år

Pandemin fick branschen att ta steget från teori till praktik.

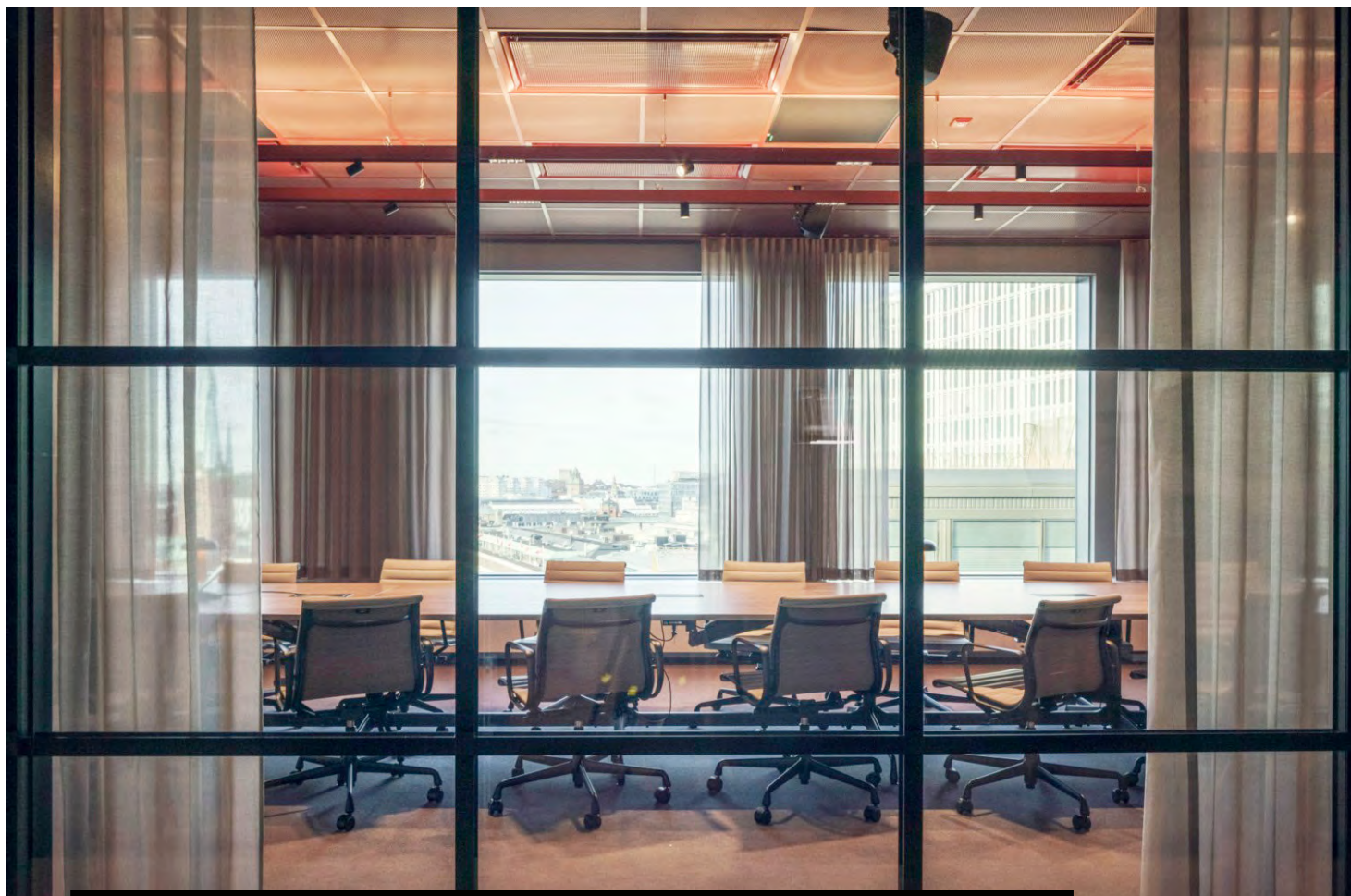

FOTO: FELIX GERLACH

Anpassning till distansarbete är en stor omställning. Just nu ekar konferensrummet i EY:s nya lokaler tomma.

”Vi har halverat antalet kvadratmeter men ökat antalet arbetsplatser med sju procent.”

flyttar från 8 800 kvadratmeter på Sveavägen till 4 200 kvadratmeter på Kungsgatan kommer ytan mer än halveras.

EY Stockholm är nyinflyttade i supermoderna lokaler i huvudstadens absoluta centrum. Den nybyggda fastigheten har högsta miljöklassning och genom flytten kommer EY att minska sitt årliga koldioxidutsläpp med 70 procent. Exempelvis spolats toaletterna med regnvatten och lokalerna är synnerligen yteffektiva.

– Vi har halverat antalet kvadratmeter men ökat antalet arbetsplatser med sju procent. I dag har vi fler än 1 550 stolar, säger Magnus Kuchler, Sverigechef.

INFÖR SINA RESPEKTIVE flyttar har GT och EY mätt beläggningen i de tidigare lokalerna. EY kom fram till att den maximala beläggningsgraden låg runt 60 procent. På GT hade man en genomsnittlig beläggningsgrad på cirka 40 procent. Det ligger i linje med vad man har sett i många andra organisationer, enligt Peter Arnfalk som forskat på distansarbete i 20 år.

– I slutet av 1990-talet och början av 2000-talet intresserade jag mig för vad it-revolutionen skulle kunna innebära för miljö och hållbarhet. Genom distansarbete skulle vi kunna undvika onödiga transporter. Det var en win win, många ville arbeta någon dag per vecka på distans men arbetsgivarna drog i handbromsen och haussen klingade

av, säger Peter Arnfalk vid Internationella miljöinstitutet i Lund.

Anpassning till distansarbete är en stor omställning. Att den inte skett tidigare beror bland annat på att det saknats incitament för chefer och ledare att göra vad som krävs, menar Peter Arnfalk.

– För få har fått någon utbildning i hur man leder bra på distans. Även facken har varit restriktiva i sin hållning till hemarbete. Om ni ska minska på kontoret, måste ni ta ansvar för anställdas arbetsmiljö i hemmet, har de hävdat.

20 år och en pandemi senare har omställningen skett snabbare än någon kunde drömma om. Insikten om att arbetslivet är platsoberoende revolutionerar idén om kontoret. Från att ha varit förknippat med närvarotvång, för inte så länge sedan kontrollerat av en stämpelklocka, gäller nu frivillighet och lust.

– Kontoret ska vara som en magnet! Det handlar om att bygga kultur, atmosfär och puls. Vi måste locka in våra medarbetare med en bra upplevelse, säger Magnus Kuchler på EY.

Grant Thornton har till och med strukit ordet kontor ur sin vokabulär. I stället används ordet mötesplats för att benämna de nya lokalerna, som byrån i Stockholm ska flytta till i början av 2022.

HR-CHEFER SOM PETER Arnfalk intervjuat för forskningsrapporten *When the impossible becomes possible: COVID-19's impact on work and travel patterns in Swedish public agencies* har förmedlat samma budskap: "Tidigare byggde vi arbetsplatser men nu ska vi bygga mötesplatser", säger en av respondenterna i rapporten.

En öppen mötesplats för både kunder och medarbetare var precis vad BDO Uppsala såg framför sig när de skulle flytta in i sina nya lokaler. Det var i mars förra året. Samma vecka gick Folkhälsomyndigheten ut och rekommenderade hemarbete.

– Det var väldigt speciellt, vi fick snarare stänga dörrarna än flytta in, berättar kontorschef Sara Andréén.

Som tur är, konstaterar hon, stämmer BDO:s vision för det nya kontoret med vad vi förväntar oss av arbetslivet efter pandemin. Det är aktivitetsbaserat med mycket sociala ytor och en bistro med plats för spontana möten.

– Vi ser just nu över hur pandemin kommer att påverka vårt arbetssätt framåt. Det finns tendenser som pekar på att medarbetarna ser positivt på en mer flexibel arbetssituation. Distansarbete har både för- och nackdelar. För många blir det lättare att få ihop vardagen med mindre pendlingstid men samtidigt saknar vi det sociala och vi kommer även fortsättningsvis att vilja åka in till kontoret för den sociala interaktionen, säger Sara Andréén.

SJÄLV SAKNAR HON småpratet vid kaffemaskinen.

– Det där snacket som är utanför agendan, det saknar jag. Jag tror att det finns många viktiga delar i kaffemaskinsnacket där vi fångar upp varandra, både medarbetare emellan och med våra kunder.

Det råder samsyn om att det fysiska mötet kommer att vara fortsatt viktigt, även om huvuddelen av arbetet inte längre kommer att ske på kontoret. Men hur skapar man möten i en framtid där alla kommer och går som de vill?

Magnus Kuchler på EY tror att vi kommer att bli bättre på att ta vara på tillfällena att ses när de blir mer sällsynta. När någon i projektgruppen tar initiativ till ett fysiskt arbetsmöte med efterföljande aw sluter alla upp.

– Folk kommer och det blir bättre kvalitet och samtal när syftet med att ses verkligen är att ses. ●

Lagerbolag

Köp ett lagerbolag av oss idag. Under dagen kan du lämna ett startklart aktiebolag till din kund.

Köp ett lagerbolag av oss så slipper du och din uppdragsgivare väntetiden hos Bolagsverket. Våra lagerbolag ligger färdiga för start. Varför ska du köpa just av oss? Här får du tre skäl:

Firmabesked direkt!

Vi bedömer firman utifrån vår erfarenhet.

Vi känner Bolagsverket

Du får ny firma utan onödig fördröjning tack vare bra förhandsbedömningar och egen praxisbank. Alla våra medarbetare har PRV-bakgrund (nu Bolagsverket).

Vi säljer inte till vem som helst

Vi vill endast sälja till seriösa förvärvare. Våra lagerbolag kan därför bara köpas av advokatbyråer, revisionsbyråer samt på rekommendationer.

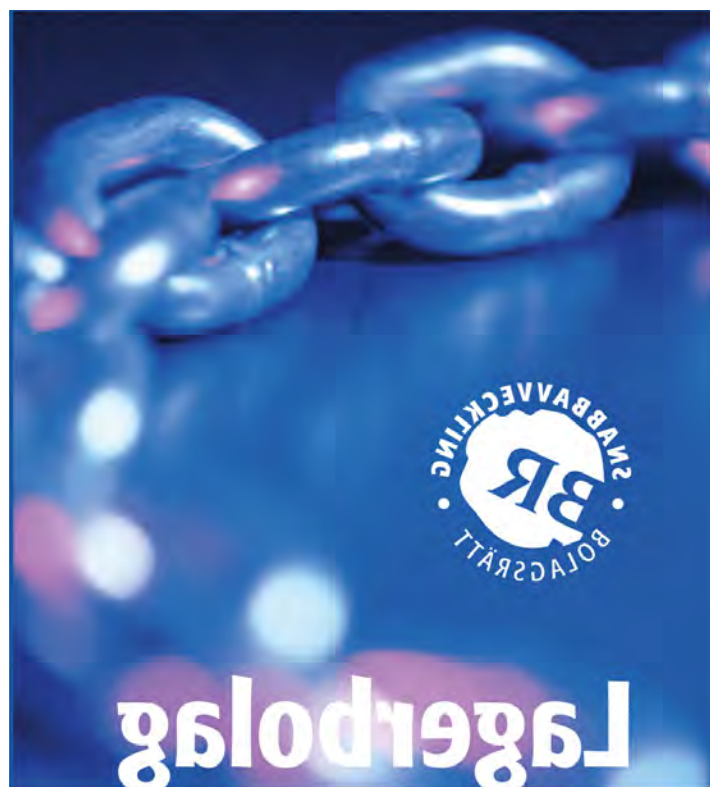
Ring oss redan idag. 060-16 81 50

Bolagsrätt

BOLAGSRÄTT SUNDSVALL AB

Box 270 Tullgatan 18 851 04 Sundsvall. Tfn 060-16 81 50

Email info@bolagsratt.se. Hemsida www.bolagsratt.se

Lagopolag

qök tte galsolpogel vs 220 gabi .Uder daga
 kan ub nämna tte talsklakls klodolodg llt nib knud

Köp ett lagopolag av oss så hjälper du och din arbetsplats att
 värdetiden hos Bolagsverket. Vår lagopolag hjälper till
 att. Vår förskola på köps i 220 gabi .Uder daga

Firmabesked direkt!

iV bedömer firmans utifrån vår arbetsplats

Vi känner Bolagsverket

Du får nu ett nytt och tydligt förhållningssätt till
 arbetsplatsen och en tydligare roll. Alla våra medarbetare
 har PRAV-påsked (en Bolagsverket).

iv säljer till ett nytt företag

iV vill sälja till ett företag som vill
 köpa ett företag som vill köpa ett företag som vill
 köpa ett företag som vill köpa ett företag som vill

Ring oss idag. 080-18 81 20

Bolagsätt

BOLAGSÄTT 2024 VÅR AB

Box 270 Tullgatan 18 821 04 270 Tullgatan 18 821 04 270
 Email: info@bolagsatt.se. Hemsida: www.bolagsatt.se

Mikael & Sofia Johansson

"Arbetsmiljölagen behöver uppdateras"

Regelverket hänger inte med när distansarbete, företrädesvis från hemmet, har blivit det nya normala.

PÅ EY UPPMUNTRADES hybridarbete, en mix mellan arbete hos kund, på kontoret, hemifrån eller från annan plats, redan innan covid-19 lamslog världen. Det berättar Sverigechef **Magnus Kuchler**.

– Alla har till sin hemarbetsplats fått en stor skärm, stol, kamera, hörlurar, mus och tangentbord. Nyanställda som börjar får erbjudande om utrustning till sin hemarbetsplats.

Han betonar att man inte ska blanda ihop det påtvingade hemarbetet som gällt under pandemin med det nya normala som handlar om valfrihet. Malin Ingman Wettler, workspace development manager på Grant Thornton, är inne på samma linje. Valfrihet innebär i praktiken att man har tillgång till en fullgod arbetsplats, både hemma och på kontoret, det vill säga mötesplatsen. Det ena ska inte utesluta det andra.

– Om det är av värde för dig att sitta hemma några dagar i veckan så ska du kunna det, säger hon.

Sedan ett par år tillbaka får varje medarbetare på GT en summa pengar för att utrusta sitt hemmakontor. Peter Arnfalk, forskare vid Internationella miljöinstitutet på Lunds universitet, berättar om liknande initiativ på stora arbetsplatser som han intervjuat för sin forskning. Trafikverket ger exempelvis 10 000 kronor per medarbetare.

Men vad händer med arbetsmiljöansvaret när arbetet flyttar hem?

– Det är en fråga som är oklar. Om man bara tittar på arbetsmiljöverkets föreskrifter så är grundregeln att det är arbetsgivaren som är ansvarig när folk arbetar på distans. Sen är det en tolkningsfråga vad som är distansarbete? När jobbar du och när jobbar du inte?

Hemmajobbaren kanske tar en paus för att hämta barn på förskolan eller göra ett ärende till apoteket. Men om man halkar då, vems är i så fall ansvaret? Sådana frågor är oklara och behöver redas ut.

– Regelverk och föreskrifter runt distansarbete skulle behövas ses över och revideras. Det har ju hänt en del sedan Distansarbetsutredningen från 1998, säger Peter Arnfalk.

ARBETSMILJÖ ÄR DESSUTOM inte bara en fråga om teknisk utrustning och höj- och sänkbara bord.

– Vi har så olika förutsättningar. Några bor i hus på 200 kvadratmeter och trädgård medan andra bor i en etta i innerstan. Så jag tror att det viktigaste är att ha en tät och löpande dialog med närmaste chef, säger **Sara Andrén**, kontorschef på BDO i Uppsala.

Hon berättar att hon får frågor när hon rekryterar som hon aldrig har fått förut.

– De jobbsökande undrar hur vi tänker att vi ska arbeta post covid. Det är en ny situation och vi måste vara lyhörda. ●

Liten byrå med stor kompetens

Drömmen att starta eget fanns hela tiden i bakhuvudet. Efter 18 år som kollegor stämde allt och de tog klivet och hoppade. Sedan årsskiftet driver Erika Öberg och Christine Forsbäck byrån EC Revision i Piteå.

text: **Sofia Hadjipetri Glantz**

foto: **Maria Fäldt**

Christine Forsbäck och Erika Öberg lämnade en trygg anställning för att starta egen byrå.

Duon hyr in sig på en server för att ha backup. "Vi får hjälp med uppdateringar, säkerhetskopieringar och att allt lagras rätt."

T

BYRÅN I SIFFROR

Grundades år:

2021.

Finns i:

Piteå.

Antal anställda:

2.

rots avståndet mellan våra skärmar går det inte att missta sig på den kollegiala och vänskapliga stämningen mellan Erika Öberg och Christine Forsbäck där de sitter bredvid varandra och fyller i den andres meningar. Men så hade de också jobbat ihop i 18 år, innan

de hösten 2020 sade upp sig från LR Revision & Redovisning Norr i Piteå för att starta egen byrå på orten.

- Vi förde länge diskussioner med vår förra arbetsgivare men lyckades inte komma överens om något som kändes bra för oss alla. Jag är dessutom tio år äldre än Erika och ville driva eget innan det blev för sent, säger Christine Forsbäck, som är godkänd revisor.

- **MAGKÄNSLAN SA ATT VI** var tvungna att gå vår egen väg. Vi är trygga med varandra och båda kan jobba med bokslut, revision, skatt och rådgivning, även med redovisning, så vi kan växlarerka, fortsätter Erika Öberg, med titlarna auktoriserad revisor och Auktoriserad Redovisningskonsult FAR.

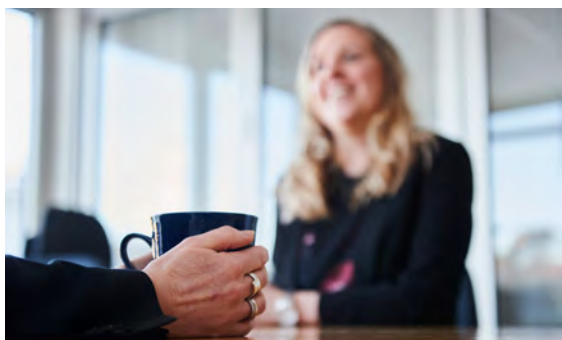
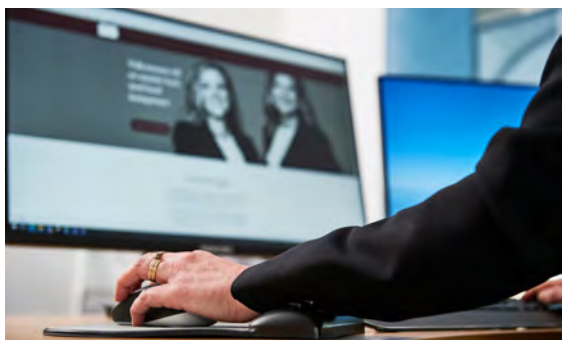
Eftersom de inte hindrades av några klausuler kun-

de de köra i gång redan från årsskiftet. Och uppdragen började genast rulla in. Dels följde flera långvariga kunder med, dels kom det in nya. Christine Forsbäck har även konsultuppdrag ett par dagar i månaden.

Främst vill ägarduon jobba med revision, rådgivning och svåra bokslut och har därför inlett samarbeten med mindre redovisningsbyråer i Piteå som kan bistå med den löpande bokföringen. Men de har också fått propåer om samarbeten från Gävle och Skåne.

I SKRIVANDE STUND FINNS DET tillfälliga kontoret i centrala Piteå, i väntan på att lokalen de har bestämt sig för i Furunäset företagsby ska bli ledigt. Trots många övertidstimmar de senaste månaderna har de inte ångrat en sekund att de vågade ta det där klivet.

- Jag var rätt nöjd med min lön och pension innan jag sade upp mig, och det kommer säkert dröja innan jag kommer upp i den lönen igen. Men jag sökte en utmaning i arbetet och det är så mycket roligare att jobba åt sig själv. Nu kan vi i större utsträckning själva bestämma vad som ska köpas in och vilka utbildningar vi vill gå, säger Christine Forsbäck.

Tre tips för att starta egen byrå

1

Håll koll på dina nuvarande anställningsavtal och klausuler.

2

Planera noga: Vilka program vill du jobba i?

3

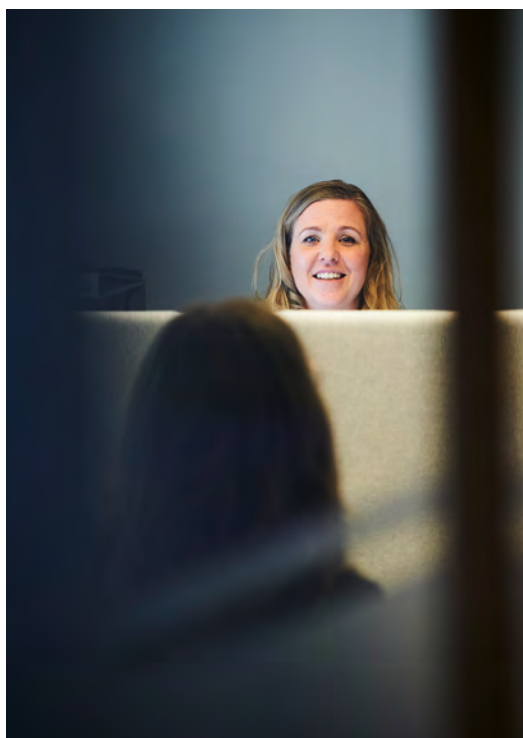
Räkna med mycket icke debiterbar tid i uppstarten.

Ovan: **Gamla och nya kunder strömmar in.**

Mitten: **Fikadags och idésnack.**

Till vänster: **Ägare som går igång på revision, rådgivning och svåra bokslut.**

Nedan: **Bollplank nära till hands.**

Men visst finns det gott om frågetecken och utmaningar.

– Som fakturering. Vi tittar på om vi ska lämna fasta priser på vissa uppdrag. Men vi är inte så vana vid att fakturera, utan vid att arbeta, skrattar Erika Öberg.

SEDAN HAR VISSA KOSTNADER SKENAT i väg, som IT-system och programvaror. Tack vare att de har kunnat fortsätta vara med i nätverket LR Revision & Redovisning har de haft möjlighet att använda sig av vissa rabatter. Och de tipsar andra som vill följa deras exempel att våga be om hjälp.

– Vi hade en IT-strateg som hjälpte oss köpa in datorer, sedan behövde vi hjälp med att få ihop strukturen. Det slutade med att vi hyrde in oss på en server för att ha backup. Det kändes genast tryggare. Vi får hjälp med uppdateringar, säkerhetskopieringar och att allt lagras rätt, säger Christine Forsbäck.

– Vi är så glada att vi tog det här steget. Vi har kunnat ta in nya uppdrag där vi får utmaningar, något vi tycker är jätteroligt och får oss att växa ihop med kunderna, avslutar Erika Öberg. ●

Så löser vi ekvationen

Motto

En liten byrå med bred kompetens.

Medarbetarna

Hade egentligen tänkt att det bara skulle vara de två, men kommer troligen att anställa en person till som ska ta hand om den löpande redovisningen.

Kunderna

Från företag som har noll kronor i omsättning till de som har 80 miljoner. Olika branscher. De allra flesta är Piteå-företag eller finns i närmommunerna.

Nätverket

Med i nätverket LR Revision & Redovisning. Får därigenom nyhetsuppdateringar, gemensamma programupphandlingar, värdefulla kontakter, utbildningar och stöd i olika frågor. Använder även FAR:s medlemsrådgivning.

Framtiden

Ser fram emot färskare uppdrag, de nya lokalerna, att ha en buffert på banken samt ytterligare en kollega.

Edit Künstlicher är företagare och hjärnan bakom podden I huvudet på en entreprenör. För ett år sedan digitaliserade hon sin redovisning.

Edit Künstlicher och redovisningskonsulten Markus Lindqvist som driver byrån Five Accounting i Göteborg.

foto: Karina Ljungdahl

Vi företagare vill ha rådgivning, vi värderar det högt.

Till vardags driver Edit Künstlicher PR-byrån editK där hon hjälper sina kunder synas i förtjänade kanaler till skillnad från köpt annonsering. Inriktningen är bred och cirklar runt hälsa, livsstil och entreprenörskap. Hon driver också en agentur för personliga varumärken.

Parallellt gör Edit I huvudet på en entreprenör. Det är en podd om känslor och företagande, vars framtid Fortnox är med och säkrar genom att sponsra. Syftet är att inspirera och prata om de alla de känslor som är förknippade med entreprenörskap, inte bara resultat.

– Jag vill skapa en plattform för insikter och igenkänning och jag vill inspirera fler till att få koll på företagande. När jag valde att plocka in en partner var det viktigt att den var relevant för mina lyssnare. Det finns ju inte en företagare som inte behöver ett bokföringssystem eller ett lönesystem, så jag är otroligt stolt och glad att Fortnox backar upp, säger Edit.

Varje vecka gästas Edit av företagare som delar med sig av erfarenheter. Fokus ligger mer på vanliga företag än coola startups.

Det kan handla om kvinnor och riskkapital, psykisk ohälsa eller siffrerädsla. Likviditet är ett kärt ämne.

– Jag pratar sjukt mycket likviditet, säger Edit Künstlicher.

Hur viktigt det är med siffror i allmänhet och aktuella siffror i synnerhet, blev tydligt för entreprenören Edit Künstlicher under pandemiåret 2020.

– Osäkerheten var total. Det blev så fruktansvärt tydligt att det inte räcker med en koll en gång i månaden. Jag måste på daglig basis ha koll på kontot och vad som är på väg in.

Edit digitaliserade den löpande redovisningen av sitt företag redan hösten 2019, men det var under 2020 som fördelarna med att jobba digitalt sjönk in. Idag använder hon betydligt fler timmar till rådgivning än tidigare.

– Numera lägger vi budgeten tillsammans. Vi bollar också pension, semester, utdelningar och nya lagar och regler. Min byråkonsult har full inblick.

Vi företagare vill ha rådgivning, vi värderar det högt, säger Edit.

Idag är alla flöden helt digitala och Edit önskar att hon hade digitaliserat tidigare. Enligt henne är fördelarna med att jobba digitalt och samarbeta med en redovisningskonsult många:

- ✓ Fakturor, bokföring och kvitton finns på ett och samma ställe.
- ✓ Digitalisering är lika med ordning och reda för mig. Jag älskar ordning och reda!
- ✓ Det sparar jättemycket tid. Jag sparar flera timmar i månaden. Sjuka mängder tid!
- ✓ En av de bästa grejerna är att jag får inblick i vad som händer.
- ✓ Säkerheten ökar markant.

Ja, jag vill jobba mer med rådgivning!

Läs mer på:
fortnox.se/byrapartner/samarbete

Naturskyddsföreningen

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

Dags att ställa om

Tillsammans kan vi bromsa klimatförändringarna
och stoppa massutrotningen av arter.
Men vi måste agera nu. Är du med oss?

Bli medlem på

www.naturskyddsforeningen.se

Debatt

— HANTVERKET LIKA VIKTIGT SOM MALLAR —

Vår professionella bedömning riskerar att komma i skymundan

i revisorer har en alldeles egen superkraft. Den är inte att kunna röra sig i raketfart eller att kunna göra sig osynlig, även om båda kunde varit nog så användbara i vårt yrke. Den superkraft jag pratar om är vår professionella bedömning. Den innebär att vi kan överblicka ett bolags räkenskaper, peka på en post och säga där, den där posten är risken. Den innebär att vi kan ögna igenom ett huvudboksutdrag, markera ett antal poster och säga de här stickproven, de är tillräckligt. Den innebär att vi kan slänga en blick på bolagets balans- och resultat och veta vilka samband mellan poster-na som vi behöver ställa frågor kring.

Vi revisorer förväntas att ha denna superkraft. Begreppet professionell bedömning var

så viktigt när IAASB författade ISA att det återkommer ett flertal gånger i respektive standard. Professionell bedömning är grundstenen i vår yrkesroll och något som vi utvecklar under hela vår resa genom de erfarenheter vi tar med oss, de kunskaper vi förvärvar samt genom alla beslut och ställningstaganden som vi gör.

I SAMBAND MED de ökade regel- och dokumentationskrav som genomsyrar branschen upplever jag dock ett allt större fokus på standardiserade mallar, checklistor och stickprovsmatriser. Inte alltid som ett komplement till vår superkraft utan istället för. Jag upplever att det finns en ökad tilltro till att en revision utifrån ifyllda checklistor och mallar är att likställa med en revision av högre kvalitet. Jag upplever att det läggs mer tid inom branschen på att

BYRÅTJÄNST
- NVR aktiebok online

LÄS MER OM VÅRA
TJÄNSTER OCH
REGISTRERA ER PÅ -

säkerställa att listor fylls i korrekt och att den interna metodiken följs till punkt och pricka med mindre utrymme för reflektion kring om vår infallsvinkel alltid är den bästa för en effektiv och kvalitativ revision. Detta innebär även att utbildningsansatser för medarbetare blir mer och mer riktade åt intern följsamhet vilket riskerar att ta fokus från att utveckla det kritiska tänkandet, den professionella bedömningen och grunden för revisionshantverket.

FÖR, REVISIONSYRKET ÄR enligt mig ett hantverk. Ett yrke byggt på erfarenhet och magkänsla, där vi behöver kunna nyttja hela vår verktygslåda, och vårt handlingsutrymme. Yrket omfattar en spännande

kunskapsresa, en brant utvecklingskurva och en fantastiskt möjlighet att samla på sig verktyg som man har nytta av, oavsett om man väljer att stanna kvar i branschen eller väljer att gå vidare. Yrket ger chansen att utveckla sitt analytiska tänkande, sitt beslutsfattande och sin slutledningsförmåga. Vi revisorer kommer aldrig att vara fullärda, vi kommer alltid att klura, fundera, analysera och reflektera över vad vi egentligen bör göra. Från vilket håll vi bör titta och med vilka glasögon. Under förutsättning att vi inte sitter fast i arbetet med att fylla i mallar och checklistor vill säga. Då blir vår resa inte alls lika spännande, dynamisk och attraktiv.

Missförstå mig inte, mallar och checklistor fyller sitt syfte som stöd och vägledning, när man behöver detta. Jag är helt med på vikten av standardiserade sätt att genomföra revisionerna på utifrån risk- och kvalitetsperspektiv, framför allt för börsnoterade bolag. För en del medarbetare är stödet en trygghet, hängslan och livrem. Ett sätt att betrygga att det arbete man har gjort följer givna ramar. För en del medarbetare är det dock ett ok att bära, ett dokumentationskrav att uppfylla, ett moment att ta sig igenom på väg

mot det som är givande med jobbet. Jag tillhör den andra kategorin som mycket hellre vill diskutera med bolaget, grotta ner mig i siffrorna och bolagets processer än att pricka av ytterligare en lista om jag inte tycker att den tillför något till revisionen.

PROBLEMET SOM JAG ser det är inte mallar och checklistor i sig utan när kravet på att använda dessa blir det primära. När obligatoriska dokument läggs på hög för sakens skull och vårt jobb allt mer handlar om att likt en maskin pricka och bocka oss igenom checklistor. Revisionsprocessen blir då så dokumentationstung att medarbetare krokmar, tröttnar och ledsnar

innan de ens har hunnit komma till den del av yrket som är givande, rolig och spännande. Vi tappar lovande revisorer innan de börjar sin karriär på riktigt. De har inte hunnit utveckla eller ens upptäcka sin superkraft. Förutsättningarna gavs inte, fokus på hantverket försvann i ett hav av dokument.

Metodik och mallar bör enligt mig vara en vägledning, ett stöd att luta sig mot när det behövs, ytterligare ett verktyg till i vår verktygslåda. Inte i stället för. Annars riskerar vår professionella bedömning

att komma helt i skymundan och charmen med vårt yrke att försvinna. ●

”Förutsättningarna gavs inte, fokus på hantverket försvann i ett hav av dokument.”

FOTO DELOITTE

HEIDI NESTLÉN är auktoriserad revisor.

Debatt på webben

Reformerat ersättningssystem botar inte sjukdomen

Anna Thomasson:

För att stärka oberoendet och förbättra kvaliteten räcker det inte enbart med att se över hur den kommunala revisionen finansieras. Problemet är långt mer komplext och kräver en översyn av hela granskningsprocessen.

I en debattartikel som publicerades på tidningen-balans.se 17 mars lyfter Torbjörn Tagesson upp behovet av att reformera ersättningssystemet till de kommunala revisorerna och då framför allt den finansiella revisionen.

Argumenten som lyfts i artikeln är bland andra att stärka oberoendet och skapa incitament att kvalitetsssäkra redovisningen. Torbjörn Tagesson har rätt i

det att det finns ett behov av att reformera systemet, inte minst för att stärka oberoendet, men jag vill hävda att frågan är mer komplex och att en reformering av den kommunala revisionen inte bör begränsas till hur revisionen finansieras. För som bekant är botar man inte sjukdomen genom att behandla symptomen.

Läs artiklarna i sin helhet på tidningenbalans.se

Delta i debatten!

Ring 08-506 112 49 eller mejla till charlotta.marteng@far.se

NVR.SE

NORDISKA VÄRDEPAPERSREGISTRET

AUDITHOR

- Gratis access för revisorer

Revisorns granskning av stödåtgärder

Revisorns granskning av stödåtgärder inom ramen för ordinarie revision väcker många frågor. Kristofer Block reder ut vad som gäller utifrån förutsättningarna att objektet som granskas är ett aktiebolag.

text: **Charlotta Marténg**

illustration: **Rebecca Elfäst**

KRISTOFER BLOCK
är auktoriserad revisor och medlem i FAR:s Operativa grupp Normgivning – Revision.

Ställ en fråga!

Som medlem kan du kostnadsfritt ställa frågor till FAR:s rådgivare. Frågorna kan gälla redovisning, revision och juridik. Det kan också vara frågor som rör din yrkesroll. Logga in på far.se och läs mer!

1 När är stödet så väsentligt att revisorn behöver vidta särskilda granskningsåtgärder?

Svar: Granskningen av erhållna stöd skiljer sig inte från granskningen av andra poster i resultat- och balansräkningen där revisorn beaktar risk och väsentlighet.

2 Vilka formella åtgärder kan revisorn vidta?

Svar: Det kan handla om att begära att bolaget betalar tillbaka stödet, att göra ett modifierat uttalande i revisionsberättelsen, att avge en erinran till styrelsen i enlighet med aktiebolagslagen ABL 9:39 eller att vidta de åtgärder som revisorn ska göra vid misstanke om brott i enlighet med ABL 9:42–44. Det kan också finnas situationer där försummelsen är så ringa att åtgärden kan stanna vid en rapportering till företagets styrelse.

3 Är det någon skillnad i revisorns agerande beroende på vilket stöd som utbetalats felaktigt?

Svar: Revisorn måste alltid

först notera vilket stöd som är felaktigt utbetalt till bolaget. Sedan skiljer sig åtgärderna och rapporteringen åt beroende på om stödet är kopplat till en särskild straffbestämmelse i den lag där stödet regleras, eller om det inte är det. Till exempel innehåller lag (2020:548) om omställningsstöd särskilda straffbestämmelser för den som lämnar oriktiga uppgifter (35§ denna lag) medan lag om stöd vid korttidsarbete i vissa fall inte innehåller någon explicit bestämmelse om straff i det fall en företrädare för bolaget lämnat oriktig uppgift.

För felaktigt utbetalda stöd där det finns en särskild straffbestämmelse i den lag som stödet regleras går den lagen före ABL förutsatt att brottet inte är omnämnt i ABL 9:42. Till följd av att särskilda straffbestämmelser går före finns inget krav på revisorn att anmäla brott enligt reglerna i ABL 9:44.

4 Vad behöver revisorn vidta för åtgärder om denne vid sin revision uppmärksammar att bolaget inte äger rätt till de stöd som det tagit emot?

Svar: Oavsett vilket stöd som betalats ut felaktigt ska revisorn begära att bolaget återbetalar stödet eller – om detta inte är möjligt – skuldföra stödet.

Revisorn bör därefter utvärdera om identifierat fel i form av redovisat erhållit stöd är väsentligt i enlighet med ISA 450. Baserat på denna utvärdering får en bedömning göras om, och i så fall hur, ett icke rättat fel påverkar utformningen av revisionsberättelsen.

5 Kan ett felaktigt stöd få någon annan påverkan på revisorns granskning?

Svar: Ja, det bör även innebära att revisorns övriga förståelse av företaget och dess företrädare påverkas. Bolaget och dess företrädares ärlighet och

Många gånger gäller svaren på frågorna även andra företagsformer, men Kristofer Block vill uppmärksamma läsaren på att om revisorn granskar en annan typ av företagsform bör denne vidta åtgärder anpassade för företagsformen.

moral kan ifrågasättas vilket kan innebära krav på att utöka revisorns granskningsinsatser även inom andra områden. Det borde innebära att revisorn måste utöka sin övriga granskning och då särskilt överväga risken för andra oegentligheter i det granskade bolaget.

6 Vad kan företaget ha gjort fel för att ett utbetalt stöd ska göra att stödet är felaktigt utbetalt?

Svar: Alla brott mot gällande lagar om respektive stöd torde vara felaktigheter som innebär att erhållna stöd måste återbetalas, helt eller delvis beroende på vilket brott som avses. Några vanliga felaktigheter kan vara att stöd betalats ut fast bolaget är på obestånd eller att bolaget eller dess moderbolag genomfört värdeöverföringar i strid mot gällande lagstiftning.

Jag vill särskilt uppmärksamma att reglerna för värdeöverföringar varit tolkningsbara och att Skatteverket och Tillväxtverket har haft olika tolkningar av värdeöverföringar för olika stöd. I sin granskning kan revisorn även behöva beakta när i tiden värdeöverföringarna utförts, och vilka riktlinjer för värdeöverföringar som då gällde för det stöd som är aktuellt. En särskild varningsflagga hissas även för att en verkställd utbetalning av en sedan länge tidigare beslutad utdelning, då det för vissa stöd anses som en otillåten värdeöverföring.

7 Måste revisorn vidta särskilda granskningsåtgärder för att kontrollera att företaget har/hade rätt till stöd?

Svar: Om erhållit stöd är väsentligt för årsredovisningen

måste revisorn vidta specifika granskningsåtgärder för att verifiera att redovisat stöd är korrekt redovisat, att företagets ansökan om stöd baseras på korrekta uppgifter så att företaget är berättigad till stödet samt att företaget inte vidtagit sådana åtgärder som medför att återbetalning av erhållit stöd måste ske.

8 Är jag som revisor skyldig att kontrollera om andra koncernbolag har gjort värdeöverföringar som skulle innebära att det företag som jag granskar inte har rätt till ett erhållit stöd?

Svar: Om stödet är så väsentligt att revisorn måste vidta specifika granskningsåtgärder, är det rimligt att anta att ett av revisorns granskningsmoment är att kontrollera om andra koncernbolag genomfört värdeöverföringar. Även här får revisorn utföra en professionell bedömning utifrån väsentlighet och risk om hur omfattande denna granskning måste vara.

9 Hur långt sträcker sig min gransknings-skyldighet gällande korttidspermittering och om personalen verkligen arbetat mindre än den omfattning som det granskade företaget sökt stöd för?

Svar: Har företaget begärt korttidspermittering för sin personal och stödet är väsentligt, borde revisorn i sin granskning av företagets personalkostnader innefatta en granskning av att personalen fått lön för det arbete de utfört. Granskningen borde rimligen rymmas inom ordinarie granskningsåtgärder för kostnadsposten. Således borde en analytisk substansbaserad granskning visa på minskade personalkostnader samtidigt som revisorns kontroller av företagets lönerutiner visar på att tidrapporter eller liknande överensstämmer med utbetalda löner.

10 Företag söker och får beviljat andra stöd även

när det inte råder en pandemi. Skiljer sig granskningsinsatserna för dessa stöd något från revisorns skyldigheter nu i pandemitider?

Svar: Nej, revisorns åtgärder är densamma. I grunden handlar det om att följa ISA 250 Beaktande av lagar och andra författningar vid revision av finansiella rapporter. En av huvudpunkterna där är att det är företagsledningen som har ansvar för att alla lagar och regler följs medan revisorn främst ska identifiera väsentliga felaktigheter i de finansiella rapporterna till följd av att lagar och andra förordningar inte följts. Revisorn behöver känna till företagets juridiska ramverk och utifrån det utforma granskningsinsatser.

I normalfallet är det troligen så att revisorn inte finner någon risk för väsentliga fel i rapporterna och granskningsinsatserna att granska stöd då blir begränsade (eftersom företaget oftast inte får stöd). Revisorn bör redan i planeringen av sin revision när denne får kännedom om att företaget erhållit ett stöd ta ställning till hur detta påverkar de fortsatta granskningsåtgärderna. Där bör återigen påpekas att granskning av stöd sker inom ramen för den ordinarie revisionen och att det erhållna stödet inte skiljer sig nämnvärt från andra i företaget innehållande resultat- och balansposter.

11 I vilka situationer ska revisorn uttala sig i revisionsberättelsen?

Svar: Är stödet väsentligt och företaget inte betalar

tillbaka stödet eller skuldför det, så kan revisorn tvingas modifiera uttalandet om årsredovisningen samt avstyrka resultat- och balansräkningen i del 1 i revisionsberättelsen. Om det modifierade uttalandet om årsredovisningen blir med reservation eller avvikande mening beror på om det väsentliga felet är av avgörande betydelse eller ej. Detta förutsätter förstås att revisorn inte bedömt att felet är av den arten att bedrägeri, bokföringsbrott eller något annat brott som föranleder vår agerandeplikt enligt ABL 9:42–44 kan misstänkas. Om fullständig rättelse inte skett efter underrättelse till styrelse/VD enligt ABL 9:43 måste revisorn rapportera sina iakttagelser till en åklagare och typiskt sett lämna revisionsuppdraget. I ett sådant fall ska revisorn inte avge revisionsberättelse.

Är stödet inte väsentligt för årsredovisningen i sin helhet så behöver inte revisorn modifiera uttalandet om årsredovisningen eller avstyrka resultat- och balansräkningen i del 1 i revisionsberättelsen.

Det kan även finnas andra situationer där revisorn uttalar sig med reservation/avstår att uttala sig. Dessa situationer bör dock vara ovanliga. Ett exempel är om företaget inte ger revisorn underlag för att kunna bedöma om företaget har rätt till stöd eller ej.

12 När ska revisorn avge en erinran till styrelsen respektive VD i förekommande fall?

Svar: För de stöd som har en särskild straffbestämmelse i gällande lag och där brottet

inte omnämns i ABL 9:42 har revisorn ingen skyldighet att vidta åtgärder vid misstanke om brott. Där är revisorn således begränsad till att ge styrelsen och VD i förekommande fall en erinran i enlighet med ABL 9:39. Även för stöd som inte regleras i en lag som innehåller en särskild straffbestämmelse kan det vara en lämplig åtgärd att ge styrelse och i förekommande fall VD en erinran.

Motiv till att lämna en skriftlig erinran kan vara att revisorn måste modifiera sin revisionsberättelse om inte rättelse sker samt att det kan medföra att revisorn dessutom måste agera enligt ABL 9:42–44 alternativt att företrädare för företaget gjort sig skyldig till omställningsstödsbrott enligt 35–37 §§ lag (2020:548) om omställningsstöd.

Revisorn bör i varje situation bedöma om felaktighetens storlek och art är sådan att denne kan avge en skriftlig rapportering till styrelsen eller om revisorn ska avge en Erinran enligt ABL 9:39. Mer information om revisorns överväganden avseende Erinringar finns att läsa i RevR 9 Revisorns övriga yttranden enligt aktiebolagslagen och aktiebolagsförordningen 16 kap Erinringar enligt ABL 9:39.

13 När måste revisorn anmäla om misstanke om brott enligt ABL 9:44?

Svar: Ett felaktigt utbetalt stöd kan vara ett brott som innebär att revisorn har en skyldighet att göra en brottsanmälan enligt ABL 9:44. Dessa ställningstaganden är mycket svårbedömda och kan kräva konsultation med juridisk expertis. En bra vägledning är RevR14 (tidigare RevU 4) Revisorns åtgärder vid misstanke om brott, se särskilt schemat i bilagan i rekommendationen. Mer information finns på Ekobrottsmyndighetens webbplats. (www.ekobrottsmyndigheten.se/for-dig-som-ar-revisor/) Vid behov kan man rådgöra med ekobrottsmyndigheten.

Vill du vara med och forma RPA för redovisningsverksamheter?

I höst genomför FAR tillsammans med företaget bots& ett pilotprojekt inom automatiserad inhämtning och bearbetning av information, RPA. Målet är en standardiserad lösning som exklusivt ska erbjudas FAR:s medlemmar. Vill du vara med i pilotprojektet kan du göra en intresseanmälan till FAR, senast 25 maj!

– Vi upplever att det finns en nyfikenhet i branschen, många revisions- och redovisningsbyråer deltar till exempel i webinarier som vi anordnar. Men för att genomföra RPA i den egna verksamheten behövs mer stöd och kunskap, säger Jakob Sandberg, partner på bots&.

DEN NYA TJÄNSTEN, som blir skräddarsydd för branschen, ska framför allt underlätta för byråer där en konsult har många kunder och därmed hämtar mycket information från till exempel banker, Skatteverket, Boverket och leasingportaler i repetitiva moment.

– Regelstyrda, repetitiva moment är väldigt signifikant för branschen. RPA är som att hyra in en medarbetare från ett robotföretag för att genomföra dessa moment, så att konsulterna kan få tid för mer kvalificerade och värdeskapande arbetsuppgifter, menar Jakob.

Pilotprojektet går ut på att hitta vilka plattformar som automatiseringen ska riktas mot och identifiera de "pain points" som är signifikanta för branschen. Vilka arbetsuppgifter är det som tar mycket tid och är mest repetitiva? Hur ser rutinerna ut idag, vad ska informationen användas till? I tre till fyra workshops resonerar, analyserar och laborerar fyra byråer tillsammans med bots& utifrån dessa frågor. Det finns alltså inget färdigt koncept, utan pilotbyråerna får chans att påverka tjänsten från början. Jakob

poängterar att deltagarna också kommer att lära sig mycket under projektets gång och målet är givetvis att de ska kunna använda automationerna som tas fram.

– Det blir ju som en introduktion till RPA, med möjlighet att ställa sina specifika frågor. Pilotbyråerna har chans att bli bättre beställare, helt enkelt.

FAR:s samarbetspartner bots& är specialiserad på alla typer av automation. Grundtanken är att människors kreativitet inte ska slösas på icke värdeskapande moment, sådant som robotar faktiskt kan göra åt oss.

Jakob Sandberg.

”RPA är som att hyra in en medarbetare från ett robotföretag för att genomföra repetitiva moment”

JACOB SANDBERG, partner på bots&

KRÖNIKA

PERNILLA LUNDQVIST & CLAES JANZON

Mer företagsspecifika upplysningar efterfrågas

Hur mycket upplysningar som ska lämnas vid upprättande av en koncernredovisning enligt IFRS diskuteras ofta i olika sammanhang. Företag utgår många gånger från någon form av mall vid upprättande av sin koncernredovisning som har som utgångspunkt att vara relativt heltäckande, revisionsbyråerna använder checklistor i samband med sin revision och tillsynsmyndigheterna runt om i Europa har stort fokus på upplysningskraven. Tillsynsmyndigheterna har i många år påtalat betydelsen av företagsspecifika upplysningar, inte minst gällande redovisningsprinciper, eftersom de i sin genomläsning av finansiella rapporter identifierat att många företag använder standardiserade texter.

NU VILL ÄVEN IASB RÅDA bot på detta med standardtexter. En ständigt återkommande fråga i samband med detta är vilka upplysningar som kan utelämnas mot bakgrund av vad som är väsentligt och inte. För att ge mer vägledning till företagen på dessa områden publicerade IASB i februari en ändring i IAS 1 som ändrar kravet på upplysning av företagets redovisningsprinciper. Ändringen innebär att företag ska lämna upplysningar om "material accounting policies" i stället för "significant accounting policies". Ytterligare tillägg har även skett i IAS 1 som syftar till att förklara hur företag kan identifiera väsentliga redovisningsprinciper och ett antal exempel har lagts till för att förklara när en redovisningsprincip sannolikt är väsentlig. För att ta ställning till vad som är väsentligt och inte har IASB sedan några år tillbaka publicerat en så kallad practice statement som ger vägledning kring vilka bedömningar som kan behöva göras när väsentlighetsprincipen tillämpas. Detta practice statement har i samband med ändringen i IAS 1 också uppdaterats med vägledning som syftar till att för-

PERNILLA LUNDQVIST ordförande i FAR:s Strategigrupp Redovisning samt FAR:s Operativa grupp Finansiell rapportering - Redovisning.

CLAES JANZON redovisningsspecialist PwC och vice ordförande i FAR:s Operativa grupp Finansiell rapportering - Redovisning.

klara en process i fyra steg för att bedöma vad som är väsentligt och inte. IASB anser att information om redovisningsprinciper är väsentlig när informationen tillsammans med annan information i de finansiella rapporterna förväntas påverka användares beslut. Sådant som hör till icke väsentliga transaktioner behöver inte upplysas om. Till exempel anses information som enbart upprepar eller sammanfattar kraven enligt IFRS vara mindre användbar. Ändringen i IAS 1 ska hjälpa företag att kunna reducera informationen avseende redovisningsprinciper.

ÄNDRINGEN SOM NU PUBLICERATS AV IASB har ett viktigt signalvärde, och vi rekommenderar företag att ta tillfället i akt och ta sig en extra funderare på om koncernens väsentliga redovisningsprinciper verkligen är anpassade efter den verksamhet som bedrivs i koncernen. Det kan ju hända att avsnittet om redovisningsprinciper tagits fram för många år sedan, kanske så långt tillbaka i tiden som vid övergången till IFRS, och inte hängt med i utvecklingen när koncernens sammansättning och verksamhet förändrats. Kanske har många företag tagit det säkra före det osäkra och valt att fullt ut kopiera något IFRS-exempel när det gäller beskrivning av redovisningsprinciper, vilket i grunden ofta är en missuppfattning, då det egentligen inte är fråga om en mall utan snarare ett exempel utifrån ett företag/koncern som har "allt". Det exemplet behöver sålunda anpassas till det aktuella företaget. Det finns nämligen många fallgropar när man använder sig av ett illustrativt exempel för ett fiktivt företag när man utformar sina redovisningsprinciper. ●

Läs krönikan
i sin helhet på
tidningenbalans.se

Starta egen byrå? De här stegen behöver du gå igenom.

NÄSTA NUMMER

#4.21

UTKOMMER 17 JUNI

PROVA AGOY GRATIS I 30 DAGAR!

Skapa konto på agoy.se och var igång på 30 sek!

Låt din byrå jobba smartare och få mer gjort på kortare tid! Agoy är ett helt nytt, molnbaserat program för periodbokslut, årsredovisning, skatteberäkning och mycket mer. Skapat av branschen – för branschen.

Få överblick och ordning

Nytt molnbaserat program gör byråns arbete smidigare

Hur kan vissa få så mycket mer gjort än dig på samma tid? Har andra byråer effektivare medarbetare? Enklare kunder? Eller använder de smartare verktyg än vad du gör?

Agoy är ett helt nytt, molnbaserat program som förenklar ditt arbete oerhört, så att du kan göra mer på kortare tid!

Agoy är branschens program

Agoy är skapat av den auktoriserade revisorn Carl-Magnus Falk för att hjälpa revisions- och redovisningsbyråer att jobba smartare och mer effektivt genom att förenkla sådant som hittills varit för krångligt.

Agoy's byråstöd ger dig både en snabb överblick och mer ingående information om dina kunders status. Du gör periodbokslut och månadsavstämningar i en handvändning. För varje konto samlas all information, som underlag, specifikationer och

transaktionsanalyser. Agoy ger dig ordning och reda och allt på sin plats. Det frigör tid för de roligare delarna av ditt arbete.

*Carl-Magnus Falk,
grundare och vd för
Agoy och själv
auktoriserad revisor.*

Årsredovisning och Skatteberäkning ingår

I Agoy Årsredovisning stöds både periodbokslut och årsbokslut för K2 och K3. Även Skatteberäkningen består av både period- och årsbokslut. I bokslutsplaneringen kan du planera din skatteberäkning för att spara tid och effektivisera ditt arbete. Agoy's integration med Fortnox låter dig importera eller uppdatera SIE-filer genom bara ett knapptryck. Du kan också läsa in SIE-filer från vilket program som helst.

Prova Agoy gratis i 30 dagar

Det här är förstås bara en bråkdel av vad Agoy kan göra. Läs mer om alla funktioner på agoy.se. Eller ännu hellre: Prova Agoy själv – helt gratis i 30 dagar!

AGOY

HÄR ÄR GODA RÅD GRATIS. TA NÄSTA STEG MED DIGITAL PT!

Vad sägs om att spara tid och pengar och lägga mer tid på det som är roligast – företagande, affärer och relationer.

Känns det ändå lite läskigt att utmana arbetssätt som har funkat bra hittills? Då är Fortnox Digital PT något för dig. Du får hjälp av en grupp dedikerade experter med att trimma byråns arbetsprocesser och jobba smartare, skräddarsytt efter din byrå.

**Redo för att ta nästa steg på din digitala resa?
Boka ditt första möte nu!**

fortnox.se/byrapartner/digital-pt

SKANNA HÄR!

FORTNOX
Småföretagens bästa vän